

# ҚОНУНИ ҶУМХУРИИ ТОЧИКИСТОН

## ДАР БОРАИ МУФЛИСШАВӢ

(Қонуни ҶТ аз 6.10.2008 № 432, аз 19.05.2009 № 509)

### БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

#### Моддаи 1. Муносибатҳое, ки Қонуни мазкур танзим менамояд

Мутобиқи Кодекси гражданий Ҷумхурии Тоҷикистон Қонуни мазкур асос ва тартиби аз тарафи суд муфлис эътироф намудани соҳибкори инфиродӣ ва ё аз тарафи худи онҳо муфлис эълон гардиданашон, асоси аз тарафи суд муфлис эътироф намудани шахси ҳуқуқӣ, ё ин ки аз тарафи худи онҳо муфлис эълон намуданашон, инчунин тартиби барҳам додани чунин шахси ҳуқуқӣ, ё худ якҷоя бо кредиторон қабул кардани қарор дар бораи муфлисшавӣ ва ихтиёран барҳамдиҳии онҳоро муқаррар менамояд.

#### Моддаи 2. Доираи амали Қонуни мазкур

Қонуни мазкур нисбат ба ҳамаи шахсони ҳуқуқӣ (ба истиснои корхонаҳои давлатие, ки дар моддаи 127 Кодекси гражданий Ҷумхурии Тоҷикистон пешбинӣ карда шудаанд), аз ҷумла шахсони ҳуқуқии хориҷии бо тартиби муқаррарнамудаи қонун ба қайд гирифташуда ва ҳамчунин соҳибкорони инфиродӣ амал мекунад.

Агар шартномаҳои байналмилалии эътирофнамудаи Ҷумхурии Тоҷикистон қоидаҳои дигареро, ки аз қоидаҳои пешбининамудаи Қонуни мазкур фарқ кунанд, муқаррар карда бошанд, қоидаҳои шартномаҳои байналмилалии эътирофнамудаи Ҷумхурии Тоҷикистон мавриди истифода қарор мегиранд.

Нисбати муносибатҳое, ки Қонуни мазкур иштироки шахсони хориҷиро ба сифати кредиторон танзим менамояд, муқаррароти ҳамин Қонун татбиқ карда мешавад, агар шартномаҳои байналмилалии эътирофнамудаи Ҷумхурии Тоҷикистон тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошанд.

#### Моддаи 3. Қонунгузории Ҷумхурии Тоҷикистон дар бораи муфлисшавӣ

Қонунгузории Ҷумхурии Тоҷикистон дар бораи муфлисшавӣ ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумхурии Тоҷикистон асос ёфта, аз ҳамин Қонун, дигар санадҳои месъёрии ҳуқуқии Ҷумхурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалие, ки Ҷумхурии Тоҷикистон эътироф намудааст, иборат мебошад.

#### Моддаи 4. Мағҳумҳои асосии дар Қонуни мазкур истифодашаванд

Дар Қонуни мазкур мағҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- муфлисшавӣ - аз тарафи қарздор дар ҳаҷми пурра қонеъ карда натавонистани талаби кредиторон оид ба ўҳдадориҳои пулӣ ва (ё) ичро карда натавонистани ўҳдадориҳои ворид намудани пардохтҳои ҳатмӣ, ки аз ҷониби суд эътироф шудаанд ё қарздор қодир набуданашро эълон намудааст;

- қарздор - соҳибкори инфиродӣ ё шахси ҳуқуқӣ, ки барои қонсъгардонии талабҳои кредиторон оид ба ӯҳдадориҳои пулӣ ва (ё) ичрои ӯҳдадориҳои пардохтҳои ҳатмӣ дар мӯҳлати муқаррарнамудаи Қонуни мазкур қодир нест;

- ӯҳдадориҳои пулӣ - ӯҳдадории қарздор дар бораи ба кредитор пардохт намудани маблаги муайяни пулӣ, аз рӯи шартномаи гражданию ҳуқуқӣ ва дигар асосҳое, ки Кодекси гражданий Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ менамояд;

- пардохтҳои ҳатмӣ - андозҳо, бочҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмие, ки ба буҷети сатҳи даҳлдор бо тартиб ва шартҳои бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муайяншавандა ворид мегарданд;

- роҳбари қарздор - мақоми яккаи ичроияи шахси ҳуқуқӣ ва инчунин шахсони дигар, ки мутобики қонунгузорӣ фаъолияти хешро аз номи шахси ҳуқуқӣ бе боваринома амалӣ мегардонанд;

- кредиторони озмунӣ - кредиторон аз рӯи ӯҳдадориҳои пулӣ, ба истиснои шаҳрвандоне, ки қарздор дар назди онҳо барои расонидани зиён ба ҳаёт ва саломатиашон ҷавобгар аст, инчунин муассисони (иштирокчиёни) қарздор - шахси ҳуқуқӣ аз рӯи ӯҳдадориҳое, ки аз чунин иштирок пайдо мешаванд;

- санатсияи тосудӣ - чораҳои барқарорсозии қобилияти пардохтии қарздор, ки аз тарафи молики амволи қарздор - шахси ҳуқуқӣ, муассисони (иштирокчиёни) қарздор - шахси ҳуқуқӣ ва шахсони дигар бо мақсади пешгирий кардани муфлишшавӣ қабул карда мешаванд;

- мушоҳида - расмияти муфлишшавӣ, ки нисбати қарздор аз лаҳзаи аз тарафи суд қабул кардани ариза дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор то лаҳзас, ки мутобики ҳамин Қонун бо мақсади таъмин намудани нигоҳдории амволи қарздор ва гузаронидани таҳлили ҳолати молиявии он муайян шудааст, татбиқ карда мешавад;

- идоракуни берунӣ (санатсияи судӣ) - расмияти муфлишшавӣ, ки нисбати қарздор бо мақсади барқарорсозии қобилияти пардохтии вай бо voguzoштани ваколатҳои идоракуни амволи қарздор ба мудири беруна татбиқ карда мешавад;

- истеҳсолоти озмунӣ - расмияти муфлишшавӣ, ки нисбати қарздори муфлис эътирофгардида бо мақсади мутаносибан қонеъ намудани талабҳои кредиторон татбиқ карда мешавад;

- мудир (мудири мувакқатӣ, мудири беруна, мудири озмунӣ) - шахсе, ки аз ҷониби суд барои гузаронидани расмиятҳои муфлишшавӣ ва амалӣ намудани ваколатҳои дигар, ки Қонуни мазкур муқаррар намудааст, таъин карда мешавад;

- моратория - боздоштани амалҳои қарздор оид ба ичрои ӯҳдадориҳои пулӣ ва ворид намудани пардохтҳои ҳатмӣ;

- намояндаи кормандони қарздор - шахсе, ки аз тарафи кормандон ваколатдор шудааст ва ҳангоми гузаронидани расмиятҳои муфлишшавӣ манфиатҳои онҳоро ифода мекунад.

- қарздори ғойиб - қарздоре, ки маҳалли ҷойгиршавии мақомоти доимӣ, инчунин муассисон ва шахсони мансабдор, ки онро муқаррар кардан мумкин

нест ва бе онҳо шахси ҳуқуқӣ фаъолияти худро дар давоми шаш моҳи охир ичро карда натавонист;

- мудири муваққатӣ - шахси воқеисе, ки аз ҷониби суд барои гузаронидани расмиёти мушоҳида таъин карда мешавад;

- мудири беруна - шахси воқеисе, ки аз ҷониби суд барои гузаронидани расмиёти идоракуни беруна таъин карда мешавад;"

- мудири озмунӣ - шахси воқеисе, ки аз ҷониби суд барои гузаронидани расмиёти истеҳсолоти озмунӣ таъин карда мешавад (*Қонуни ҶТ аз 19.05.2009 № 509*).

## Моддаи 5. Аломатҳои муфлисшавӣ

Шахсони ҳуқуқӣ, соҳибкорони инфиродӣ ва ҳамчунин шахсони ҳуқуқии ҳориҷӣ барои қонеъ намудани талабҳои кредиторон аз рӯи ӯҳдадориҳои пулӣ ва ҳамчунин ичрои пардохтҳои ҳатмии ба буҷет аз ҳисоби амволи онҳо воридшаванд қодирнабуда ҳисобида мешаванд, агар чунин ӯҳдадориҳо аз тарафи онҳо дар давоми се моҳ аз лаҳзаи эътибор пайдо карданашон ичро карда нашаванд ва агар маблаги умумии ӯҳдадориҳояшон аз арзиши амволи ба онҳо тааллуқдошта зиёд бошад.

## Моддаи 6. Таркиб ва ҳаҷми ӯҳдадориҳои пулӣ ва пардохтҳои ҳатмӣ

Таркиб ва ҳаҷми ӯҳдадориҳои пулӣ ва пардохтҳои ҳатмӣ ба вақти пешниҳоди ариза ба суд дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор муайян карда мешаванд.

Барои муайян намудани мавҷудияти аломатҳои муфлисшавии қарздор ҳаҷми ӯҳдадориҳои пулӣ, аз ҷумла ҳаҷми қарз барои молҳои таҳвилгардида, корҳои ичрошуда ва хизматрасонӣ, маблаги қарзҳо бо назардошти фоизҳо, ки онҳоро қарздор бояд пардохт намояд, ба истиснои ӯҳдадориҳо дар назди шаҳрвандоне, ки қарздор барои расонидани зиён ба ҳаёт ва саломатиашон ҷавобгар аст, ӯҳдадориҳо оиди пардохти подоши муаллифӣ ва ҳамчунин ӯҳдадориҳо дар назди муассисони (иштирокчиёни) қарздор - шахсони ҳуқуқӣ, ки аз чунин иштирок бармеоянд, мавриди таваҷҷӯҳ қарор мегирад.

Ҳаҷми ӯҳдадориҳои пулӣ аз рӯи талабҳои кредиторон дар он ҳолат муқарраршуда ҳисобида мешавад, ки агар он бо ҳалномаи суд ё ҳуччатҳои шаҳодатдиҳандae, ки дар онҳо қарздор ин талабҳоро эътироф намудааст, тасдиқ шуда бошад ва ҳамчунин дар ҳолатҳои дигаре, ки ҳамин Қонун пешбинӣ намудааст.

## Моддаи 7. Қарздор

Қарздор ҳукуқ дорад бо аризai худ дар хусуси пешакӣ муқаррар намудани муфлисшавӣ дар сурати мавҷуд будани ҳолатҳои бешубҳа шаҳодатдиҳанда дар бораи он ки вай наметавонад ӯҳдадориҳои пулӣ ва (ё) вазифаҳояшро оид ба ворид намудани пардохтҳои ҳатмӣ дар мӯҳлатҳои муқарраршуда ичро намояд, ба суд муроҷиат кунад.

Қарздор дар ҳамон ҳолат метавонад ба суд ариза дихад, ки амволи мавҷудбудаи ӯ барои пардохти ҳароҷоти суд кифоя бошад, агар Қонуни мазкур тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

### Моддаи 7(1). Қарздори ғойиб

Дар асоси аризai шахси манфиатдор суд тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон қарздори ғойибро муайян менамояд (*Қонуни ҶТ аз 19.05.2009 № 509*).

### Моддаи 8. Ӯҳдадориҳо барои додани аризai қарздор ба суд

Роҳбари қарздор ё соҳибкори инфиродӣ ӯҳдадор аст, ки дар мавридиҳои зерин бо аризai қарздор ба суд муроҷиат кунад:

- агар қонеъгардонии талабҳои як кредитор ё якчанд кредиторон сабабгори гайриимкон гаштани иҷрои пурраи ӯҳдадориҳои пулии қарздор дар назди дигар кредиторон гардад;
- агар мақомоти қарздор, ки мутобиқи ҳуҷҷатҳои таъсисии қарздор барои барҳамдиҳии он ваколатдор гардидааст, барои муроҷиати қарздор бо ариза ба суд қарор қабул карда бошад;
- агар мақомоти ваколатдори молики амволи қарздор - корхонаи воҳиди давлатӣ дар бораи муроҷиат намудан бо аризai қарздор ба суд қарор қабул карда бошад;
- дар дигар ҳолатҳос, ки Қонуни мазкур пешбинӣ намудааст.

Дар мавридиҳои пешбининамудаи қисми якуми ҳамин модда аризai қарздор новобаста аз мавҷудияти ҳолатҳои муқарраркардаи қисми дуюми моддаи 7 Қонуни мазкур ба суд пешниҳод карда мешавад.

Агар дар вақти барҳамдиҳии шахси ҳуқуқӣ иҷрои талабҳои кредиторон дар ҳаҷми пурра гайриимкон муқаррар шуда бошад, роҳбари қарздор, комиссияи барҳамдиҳӣ (барҳамдиҳанда) вазифадоранд бо аризai қарздор ба суд муроҷиат намоянд.

Аризai қарздор дар ҳолатҳои пешбининамудаи моддаи мазкур бояд на дертар аз як моҳи пеш омадани зарурати даҳлдор ба суд пешниҳод карда шавад.

### Моддаи 9. Масъулияти роҳбари қарздор барои иҷро накардани вазифаҳо оид ба додани аризai қарздор ба суд

Аз тарафи қарздор пешниҳод нагардидан ариза ба суд дар ҳолатҳос, ки моддаи 8 Қонуни мазкур пешбинӣ намудааст, боиси ба ҷавобгарии субсидиарӣ қашидани роҳбари қарздор ва аъзои комиссияи барҳамдиҳӣ аз рӯи ӯҳдадориҳои қарздор, ки дар назди кредиторон баъди гузаштани мӯҳлати пешбининамудаи Қонуни мазкур ба вучуд меоянд, мегардад.

### Моддаи 10. Муфлишавии соҳта ва барқасд

Агар аризai қарздор оид ба муфлис эътироф намуданаш ба суд дар ҳолати мавҷуд будани имконияти қонеъгардонии пурраи талабҳои кредиторон

пешниҳод шуда бошад (муфлишавии сохта), қарздор, ки ҳамин аризаро пешниҳод намудааст, дар назди кредиторон барои зарари бо додани ҳамин ариза расонидааш ҷавобгар мебошад.

Дар ҳолати муфлишавии қарздор бо айби муассисони (иштирокчиёни) вай ё дигар шахсони мансабдор, аз ҷумла бо айби роҳбари қарздор, ки барои ба қарздор ҳуқуқи додани супоришҳои ҳатман ичрошавандаро дорад ва ё ҳар гуна имконияти муайянсозии амали ӯро дорад (муфлишавии барқасд), муассисон (иштирокчиён) - шахсони ҳуқуқӣ ё дигар шахсони мансабдор ба ҷавобгарии субсидиарӣ қашида мешаванд.

## Моддаи 11. Кредиторон оид ба ӯҳдадориҳои пулӣ

Кредиторон оид ба ӯҳдадориҳои пулӣ (минбаъд-кредиторон) шахсони воқеио ҳуқуқии дохилӣ ва хориҷӣ, ҳамчунин давлат ва воҳидҳои маъмурию ҳудудӣ мебошанд.

Ҳуқуқи додани аризai кредиторро дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор (минбаъд - аризai кредитор) шахсоне доранд, ки мутобиқи Қонуни мазкур кредиторони озмунӣ эътироф карда мешаванд.

Кредитор аз рӯи ӯҳдадориҳои дар натиҷаи расонидани зарар ва оид ба пардоҳти алимент ба вуҷудомада он кредитороне ҳисобида мешаванд, ки талабҳои онҳо бо ҳалномаи суд собит шудаанд ё қарздор онҳоро эътироф намудааст.

Ба мақомоти андоз ва дигар мақомоти ваколатдор меъёрҳои барои кредиторон муайяншуда татбиқ карда мешаванд, агар Қонуни мазкур тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

Ҳангоми гузаронидани расмияти муфлишавӣ манфиати ҳамаи кредиторонро маҷлиси кредиторон ва кумитаи кредиторон, ки мутобиқи Қонуни мазкур ташкил карда мешаванд, ифода мекунад. Аз лаҳзai аз тарафи суд барои баррасӣ қабул гардидани ариза дар бораи муфлис эълон намудани қарздор кредиторон ҳуқуқ надоранд, ки бо мақсади қонеъ гардонидани талабҳои худ бо тартиби инфириодӣ ба қарздор муроҷиат намоянд.

Ҳамаи амалҳо дар муносибат бо қарздор аз номи кредиторон ба воситаи маҷлиси кредиторон ва кумитаи кредиторон анҷом дода мешавад.

## Моддаи 12. Маҷлиси кредиторон ва тартиби даъвати он

Кредиторони озмунӣ ва дар ҳолатҳои пешбининамудаи Қонуни мазкур дар қисмати талабҳо оид ба пардоҳтҳои ҳатмӣ мақомоти андоз ва дигар мақомоти ваколатдор иштирокчиёни маҷлиси кредиторон бо ҳуқуқи овоздиҳӣ шуда метавонанд. Дар маҷлиси кредиторон намояндаи кормандони қарздор иштирок менамояд.

Ташкил ва гузаронидани маҷлиси кредиторонро мудир анҷом медиҳад.

Ваколатҳои маҷлиси кредиторон:

қабули қарор дар бораи ҷорӣ ва дароз намудани идоракуни беруна ва дар бораи муроҷиат намудан бо илтимосномаи даҳлдор ба суд;

қабули қарор дар бораи бастани созишномаи мусолиха;

қабули қарор дар бораи муроциат намудан ба суд бо илтимоснома дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва кушодани истеҳсолоти озмунӣ;

қабули қарор дар бораи интихоби аъзои кумитаи кредиторон, муайян намудани шумораи ҳайати кумитаи кредиторон ва дар бораи пеш аз мӯҳлат қатъ намудани ваколатҳои кумитаи кредиторон;

ҳаллу фасли дигар масъалаҳое, ки Қонуни мазкур пешбинӣ менамояд.

Дар маҷлиси кредиторон кредитори озмунӣ, дар ҳолатҳои пешбининамудаи Қонуни мазкур мақомоти андоз ва дигар мақомоти ваколатдор дар қисмати талабҳо оид ба пардохтҳои ҳатмӣ соҳиби шумораи овозҳои мутаносибан баробар ба маблағи талабҳои кредиторони озмунӣ, мақомоти андоз ё мақомоти дигари ваколатдор аз рӯи ӯҳдадориҳои пулӣ (ё) пардохтҳои ҳатмӣ ба қарздор, ки мутобики Қонуни мазкур эътироф ва ба рӯзи гузаронидани маҷлиси кредиторон муқаррар карда шудааст, мебошанд.

Маҷлиси кредиторон бо ташаббуси мудир, дарҳости кумитаи кредиторон, кредиторони озмунӣ ва (ё) мақомоти андоз ва мақомоти ваколатдори дигаре, ки талабҳои онҳо оид ба ӯҳдадориҳои пулӣ ва (ё) пардохтҳои ҳатмӣ на камтар аз сяеки ҷамъи маблағи талабшудаи ба рӯйхати талабҳои кредиторон дохилшударо ташкил медиҳад, ё бо ташаббуси аз се як ҳиссаи кредиторони озмунӣ даъват карда мешавад.

Маҷлиси кредиторон бо дарҳости кумитаи кредиторон ё кредиторони озмунӣ аз ҷониби мудир, дар мӯҳлати ду ҳафта аз лаҳзаи бо дарҳости даҳлдор муроциат намудани кумитаи кредиторон ё кредиторони озмунӣ ба унвони мудир даъват карда мешавад.

Маҷлиси кредиторон дар маҳалли ҷойгиршавии қарздор гузаронида мешавад, агар тартиби дигаре дар маҷлиси кредиторон ё кумитаи кредиторон муқаррар нашуда бошад.

Дар ҳолати набудани қворуми кредиторон дар мӯҳлати даҳ рӯз маҷлиси такории кредиторон даъват карда мешавад, ки сарфи назар аз шумораи кредиторони дар он иштироккунанда салоҳиятдор мебошад, ба шарте ки аз вақт ва ҷои гузаронидани маҷлиси кредиторон онҳо ба таври даркорӣ оғоҳ гардида бошанд.

### Моддаи 13. Тартиби қабули қарорҳо аз тарафи маҷлиси кредиторон

Қарори маҷлиси кредиторон оиди масъалаҳои ба овоздиҳӣ гузошташуда бо аксари овозҳои кредиторони озмунӣ, ки дар маҷлиси кредиторон иштирок доранд, қабул карда мешаванд, агар тартиби дигаре дар Қонуни мазкур пешбинӣ нашуда бошад.

Маҷлиси кредиторон қарорҳои зеринро бо аксари овозҳо аз миқдори умумии кредиторони озмунӣ қабул менамояд:

оиди ҷорӣ ва дароз намудани идоракунии беруна ё дар бораи муроциат намудан бо илтимоснома ба суд дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва кушодани истеҳсолоти озмунӣ;

дар бораи бо илтимоснома муроциат намудан ба суд оиди аз вазифа озод намудани мудир.

Дар ҳолате ки агар дар маҷлиси кредиторон, ки барои ҳалли масъалаҳои дар қисми дуюми моддаи мазкур пешбинишуда даъват карда шудааст ва миқдори овозҳои барои қабули қарорҳои мазкур зарурии кредиторони озмунӣ чамъ нашуда бошанд, маҷлиси тақрории кредиторон даъват карда мешавад, ки барои қабули чунин қарорҳо бо аксари овозҳои кредиторони озмунии дар маҷлис иштироккунанда салоҳиятдор мебошад, ба шарте ки кредиторони озмунӣ аз вақт ва ҷои гузаронидани маҷlis ба тарзи даркорӣ огоҳ гардида бошанд.

#### **Моддаи 14. Кумитаи кредиторон, интихоби кумитаи кредиторон**

Кумитаи кредиторон манфиатҳои кредиторони озмуниро ифода намуда, ба фаъолияти мудири беруна ва мудири озмунӣ бо тартиби пешбининамудаи Қонуни мазкур назорат менамояд.

Агар миқдори кредиторони озмунӣ аз панҷоҳ нафар камтар бошад, бо қарори маҷлиси кредиторон вазифаи кумитаи кредиторонро ба маҷлиси кредиторон voguzor кардан мумкин аст.

Кумитаи кредиторон барои татбиқи вазифаҳои ба зиммааш гузашташуда ҳуқуқ дорад:

аз мудири беруна пешниҳоди маълумотро оид ба ҳолати молиявии қарздор ва ҷараёни идоракунии беруна талаб намояд;

аз мудири озмунӣ пешниҳоди маълумотро оид ба ҷараёни истеҳсолоти озмунӣ талаб намояд;

оиди фаъолияти мудири беруна ва мудири озмунӣ дар ҳолатҳои пешбининамудаи Қонуни мазкур ба суд шикоят кунад.

Ба ҳайати кумитаи кредиторон мумкин аст намояндагони кредиторони озмунӣ ба миқдори муайяннамудаи маҷлиси кредиторон, вале на бештар аз 11 нафар дохил карда шаванд.

Қарори кумитаи кредиторон бо аксари овозҳои шумораи умумии аъзои кумитаи кредиторон қабул карда мешавад.

Аъзои кумитаи кредиторонро маҷлиси кредиторон ба муддати гузаронидани идоракунии беруна ва истеҳсолоти озмунӣ интихоб менамояд.

Бо қарори маҷлиси кредиторон мумкин аст ваколатҳои ҳамаи аъзои кумитаи кредиторон пеш аз мӯҳлат қатъ гардонида шаванд.

Талаби кредитор оид ба ўҳдадориҳои пулӣ ва (ё) ўҳдадориҳои ҳатмӣ дар ҳаҷми панҷсад андозаи нишондиҳанда барои ҳисобҳо ба кредитор ҳуқуқи доштани шумораи овозҳои баробар ба шумораи аъзои кумитаи кредиторонро медиҳад, агар бо қарори маҷлиси кредиторон тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад. Кредитор ҳуқуқ дорад, ки овозҳои ба вай тааллук доштаро ба як номзад диҳад ё онҳоро байни ҷонд номзадҳо ба аъзогии кумитаи кредиторон тақсим намояд (*Қонуни ҶТ аз 6.10.2008 № 432*).

Ба ҳайати кумитаи кредиторон номзадхое интихобшуда ҳисоб мешаванд, ки бештари овозҳоро гирифтаанд.

Аъзоёни кумитаи кредиторон метавонанд аз ҳайати худ раиси кумитаи кредиторонро интихоб намоянд.

Агар ҳайати кумитаи кредиторон аз панҷ нафар зиёд бошад, раиси кумитаи кредиторон ба таври ҳатмӣ интихоб карда мешавад.

## Моддаи 15. Шахсони манфиатдор

Дар муносибат бо қарздор инҳо шахсони манфиатдор дониста мешаванд:

шахси ҳукуқӣ, ки мутобиқи қонунгузории граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба қарздор корхонаи фарӯй ё тобеъ мебошад;

роҳбари қарздор, инчунин шахсоне, ки ба шӯрои директорони қарздор (шӯрои мушоҳидавӣ), мақомоти иҷроияи машваратии қарздор, сармуҳосиби (муҳосиби) қарздор, аз ҷумла шахсони дар давоми як сол то замони оғозшавии парвандаҳо оид ба муфлишшавӣ аз ин вазифаҳо озодшуда дохил мешаванд.

Барои мақсадҳои Қонуни мазкур таҳти мағҳуми шахсони манфиатдор нисбат ба шаҳрванд шавҳараш (завҷааш), фарзандон, бародарон, хоҳарон, падару модар ва бародарону ҳоҳарони онҳо, падару модар, ҳоҳарон ва бародарони шавҳараш (завҷааш) дохил мешаванд.

Дар ҳолатҳои пешбининамудаи Қонуни мазкур шахсони манфиатдор нисбат ба мудир ва кредиторон мутобиқи тартибе, ки бандҳои якум ва дуюми моддаи мазкур пешбинӣ намудааст, муайян карда мешавад.

## Моддаи 16. Мудир

Агар дар Қонуни мазкур тартиби дигаре пешбинӣ напушда бошад, суд метавонад шахси воқеии ба сифати соҳибкори инфириодӣ ба қайд гирифташударо, ки дорои донишҳои маҳсус буда, нисбат ба қарздор ва кредиторон шахси манфиатдор нест, мудир (мудири муваққатӣ, мудири беруна, мудири озмунӣ) таъин намояд.

Шахсони зеринро мудир таъин намудан мумкин нест:

шахсоне, ки қаблан идоракунии корҳои қарздор - шахси ҳукуқиро анҷом медоданд, ба истиснои ҳолатҳое, ки аз лаҳзай сабукдӯш гардидан чунин шахсон аз идоракунии корҳои қарздор на камтар аз се сол гузашта бошад;

шахсоне, ки нисбаташон баҳри татбиқи фаъолияти идоракунии корҳо ва (ё) амволи шахсони дигар маҳдудият вучуд дошта бошад (шахсони маҳрумшуда);

шахсоне, ки доги судӣ доранд.

## Моддаи 17. Ҳукуқ ва вазифаҳои мудир

Мудир ҳукуқ дорад:

маҷлиси кредиторон ва кумитаи кредиторонро даъват намояд;

дар ҳолатҳои дар Қонуни мазкур пешбинишуда ба суд муроҷиат намояд;

ба андоза ва тартибе, ки Қонуни мазкур пешбинӣ намудааст, подош гирад;

барои таъмини амалӣ намудани ваколатҳои худ шахсони дигарро дар асоси шартнома ба кор ҷалб намуда, ҳаққи хизмати онҳоро аз ҳисоби қарздор бипардозад, агар Қонуни мазкур ё созишнома бо кредиторон тартиби дигареро муқаррар накарда бошад;

дар бораи пеш аз мӯҳлат қатъ намудани ичрои вазифаҳои худ ба суд ариза пешниҳод намояд.

Мудир вазифадор аст:

оид ба ҳифзи моликияти қарздор тадбирҳо андешад;

ҳолати молиявии қарздорро таҳлил кунад;

фаъолияти молиявӣ, хочагӣ ва инвеститсионии қарздор ва мавқеи онро дар бозори мол таҳлил намояд;

талаби арзномудаи кредиторонро баррасӣ намояд;

пешбурди рӯйхати талабҳои кредиторонро анҷом дихад;

вазифаҳои дигарро, ки Қонуни мазкур муқаррар намудааст, ичро намояд.

Ҳангоми татбиқи ҳуқуқу вазифаҳои худ мудир вазифадор аст, ки бо назардошти манфиатҳои қарздор ва кредиторон амал намояд.

## Моддаи 18. Масъулияти мудир

Ичро накардан ё ичрои номатлуби ӯҳдадориҳое, ки мутобики Қонуни мазкур ба зиммаи мудир гузошта шудаанд, мумкин аст барои аз ҷониби суд озод намудани ӯ аз ичрои вазифаҳояш асос гардад.

Қарздор ва кредиторони он ҳуқуқ доранд аз мудир, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро вайрон кардааст, баргардонидани зиёни аз фаъолияти (бесфаъолияти) мудир расонидашударо талаб намоянд.

## Моддаи 19. Подоши мудир

Тартиб ва андозаи подоши мудирро маҷлиси кредиторон муайян мекунад ва (ё) суд тасдиқ менамояд ва он бояд на камтар аз дувоздаҳ нишондиҳанда барои ҳисобҳо дар як моҳ бошад (*Қонуни ҶТ аз 19.05.2009 № 509*).

Дар ҳолатҳои пешбининамудаи қонунҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мудир аз рӯи натиҷаҳои фаъолияташ подоши иловагӣ муқаррар карда мешавад.

## Моддаи 20. Расмиятҳои муфлишшавӣ

Ҳангоми баррасии парвандаҳои муфлишшавии қарздор - шахси ҳуқуқии субъекти соҳибкории хурду миёна ва дигар шахсони ҳуқуқӣ (ташкилотҳои гайритичоратӣ) расмиёти зерини муфлишшавӣ татбиқ карда мешаванд:

- мушоҳида;
- истехсолоти озмунӣ;

- созишиномаи мусолиҳа.

Ҳангоми баррасии парвандаҳои муфлишавии қарздор - шахси ҳуқуқии субъекти соҳибкории калон расмиёти зерини муфлишавӣ татбиқ карда мешаванд:

- мушоҳида;
- идоракуни беруна;
- истеҳсолоти озмунӣ;
- созишиномаи мусолиҳа.

Ҳангоми баррасии парвандаҳои муфлишавии қарздор - соҳибкори инфириодӣ расмиёти зерини муфлишавӣ татбиқ карда мешаванд:

- истеҳсолоти озмунӣ;
- созишиномаи мусолиҳа (*Қонуни ҶТаз 19.05.2009 № 509*).

## Моддаи 21. Худро муфлис эълон намудани қарздор

Дар сурати мавҷуд набудани эътиroz аз ҷониби кредиторон қарздоршаси ҳуқуқӣ метавонад дар бораи муфлишавии худ ва ихтиёран барҳам ҳӯрданаш мутобиқи тартиботе, ки Қонуни мазкур пешбинӣ кардааст, эълон намояд.

## БОБИ II. ПЕШГИРИИ МУФЛИШАВӢ

### Моддаи 22. Тадбирҳо оид ба пешгирии муфлишавии ташкилотҳо

Муассисони (иштирокчиёни) қарздор - шахси ҳуқуқӣ, молики амволи қарздор - шахси ҳуқуқӣ ва мақомоти икроияи ҳокимияти давлатӣ вазифадоранд, ки оид ба пешгирии муфлишавии ташкилотҳо тадбирҳои саривақтӣ андешанд.

Бо мақсади пешгирии муфлишавии ташкилотҳо муассисони (иштирокчиёни) қарздор - шахси ҳуқуқӣ, молики амволи қарздор - шахси ҳуқуқӣ то замони ба суд додани ариза оид ба муфлис эътироф намудани қарздор тадбирҳос меандешанд, ки ба беҳбудии молиявии қарздор нигаронида шуда бошанд. Тадбирҳои барои беҳбудии молиявии қарздор нигаронидашударо кредиторон ё шахсони дигар низ метавонанд дар асоси созишинома бо қарздор пешбинӣ намоянд.

### Моддаи 23. Санатсияи тосудӣ

Молики амволи қарздор - шахси ҳуқуқӣ, муассисони (иштирокчиёни) қарздор - шахси ҳуқуқӣ, кредиторони қарздор - шахси ҳуқуқӣ ва шахсони дигар дар доираи тадбирҳо оид ба пешгирии муфлишавӣ метавонанд ба қарздор дар ҳаҷме, ки барои пардоҳт намудани ӯҳдадориҳои пулӣ, пардоҳтҳои ҳатмӣ ва барқарорсозии қобилияти пардоҳтии қарздор (санатсияи тосудӣ) кифоягӣ мекунад, кӯмаки молиявӣ расонанд.

Расонидани кӯмакҳои молиявиро ҳамзамон қабули ӯҳдадориҳо аз тарафи қарздор ё шахсони дигар ба манфиати шахсони кӯмаки молиявӣ расонида ҳисобидан мумкин аст.

Гузаронидани санатсияи тосудиро аз ҳисоби буҷети давлатӣ қонун дар бораи буҷети давлатӣ барои соли даҳлдор муқаррар менамояд. Гузаронидани санатсияи тосудиро аз ҳисоби буҷетҳои маҳаллӣ мақомоти ҳокимиюти маҳаллӣ мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад.

## **БОБИ III. БАРРАСИИ ПАРВАНДАҲОИ МУФЛИСШАВӢ ДАР СУД**

### **Моддаи 24. Тартиби баррасии парвандаҳо дар бораи муфлисшавӣ**

Парвандаҳо дар бораи муфлисшавии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфириодӣ дар судҳо аз рӯи қоидаҳои пешбининамудаи Кодекси Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мурофиаи судии иқтисодӣ бо хусусиятҳои муқаррарнамудаи Қонуни мазкур баррасӣ карда мешаванд (*Қонуни ҶТ аз 19.05.2009 № 509*).

Парванда оид ба муфлисшавӣ аз ҷониби суд метавонад дар ҳолате оғоз карда шавад, ки агар талабот нисбат ба қарздорон - субъектҳои соҳибкории хурду миёна ва дигар шахсони ҳуқуқӣ (ташкилотҳои ғайритичоратӣ) дар маҷмӯъ на камтар аз 500 (панҷсад) нишондиҳанда барои ҳисобҳо ва нисбат ба субъектҳои соҳибкории калон 2000 (ду ҳазор) нишондиҳанда барои ҳисобҳоро ташкил намояд (*Қонуни ҶТ аз 19.05.2009 № 509*).

### **Моддаи 25. Мансубияти идоравӣ ва судии парвандаҳои муфлисшавӣ**

Парвандаҳои муфлисшавии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфириодиро суди иқтисодии (минбаъд - судӣ) маҳалли воқеъгардидаи қарздор - шахси ҳуқуқӣ ё маҳалли истиқомати шаҳрванд - соҳибкори инфириодӣ баррасӣ менамояд.

### **Моддаи 26. Ҳуқуқи муроҷиат намудан ба суд**

Қарздор, кредитор, прокурор ва дар ҳолатҳое ки ҳамин Қонун пешбинӣ намудааст, шахсони дигар низ ҳуқуқи бо ариза ба суд муроҷиат намудан дар хусуси муфлис эътироф намудани қарздор бо сабаби ичро накарданӣ ӯҳдадориҳои пулиро доранд.

Қарздор, прокурор, мақомоти андоз, мақомот оид ба идоракуни амволи давлатӣ ва дигар мақомоти ваколатдор дар хусуси муфлисшавии қарздор бо сабаби ичро накарданӣ воридоти пардохтҳои ҳатмӣ ҳуқуқи бо ариза ба суд муроҷиат намуданро доранд (*Қонуни ҶТ аз 19.05.2009 № 509*).

### **Моддаи 27. Шахсоне, ки дар баррасии парвандаи муфлисшавӣ иштирок менамоянд**

Шахсони зерин дар баррасии парвандаи муфлисшавӣ иштирок менамоянд:

қарздор;

мудир;

кредиторони озмунӣ;

мақомоти андоз ва мақомоти дигари ваколатдор аз рӯи талабҳо оиди пардохтҳои ҳатмӣ;

прокурор, дар ҳолати бо аризаи ӯ баррасӣ намудани парвандаҳои муфлишавӣ.

### **Моддаи 28. Асоси оғоз намудани парванда дар бораи муфлишавӣ**

Парванда оид ба муфлишавӣ дар асоси ариза дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор, ки аз тарафи шахсони дар моддаи 26 Қонуни мазкур номбаршуда пешниҳод гардидаанд, оғоз карда мешавад.

### **Моддаи 29. Якҷоясозии талабҳои кредиторон**

Аризаи кредитор мумкин аст ба якҷоясозии қарзҳо аз рӯи ӯҳдадориҳои гуногун асос ёбад.

Кредиторон ҳуқуқ доранд, ки талабҳои худро нисбати қарздор якҷоя намуда, бо як аризаи кредитор ба суд муроҷиат намоянд. Ба чунин ариза кредитороне, ки талабҳои худро якҷоя намудаанд, имзо мегузоранд.

### **Моддаи 30. Рад кардани қабули ариза оид ба муфлис эътироф намудани қарздор**

Агар яке аз шартҳои пешбинигардидаи қисми дуюми моддаи 24 Қонуни мазкур риоя нашуда бошад, суд қабули аризаро оид ба муфлис эътироф намудани қарздор рад мекунад.

### **Моддаи 31. Чораҳои ҳимоя намудани талабҳои кредиторон**

Суд ҳуқуқ дорад дар асоси аризаи шахсоне, ки дар парвандаи муфлишавӣ иштирок мекунанд, мутобики Кодекси Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мурофиаи судии иқтисодӣ оид ба ҳимояи талабҳои кредиторон чораҳо андешад (*Қонуни ҶТаз 19.05.2009 № 509*).

Ба ғайр аз чораҳое, ки Кодекси Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мурофиаи судии иқтисодӣ пешбинӣ менамояд, суд метавонад бе розигии мудир амалий намудани додугирифтҳоеро, ки қисми дуюми моддаи 44 Қонуни мазкур пешбинӣ накардаст, манъ намояд, қарздорро ӯҳдадор намояд, ки коғазҳои қимматнок, арзишҳои асьорӣ ва амволи дигари қарздорро барои нигоҳ доштан ба шахси сеюм диҳад ва барои таъмини нигоҳдории амволи қарздор чораҳои дигар андешад (*Қонуни ҶТаз 19.05.2009 № 509*).

Чораҳо оид ба ҳимояи талабҳои кредиторон мутобиқан то замони ҷорӣ намудани идоракуни беруна ва таъини мудири беруна ё то замони қабул шудани ҳалномаи суд дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва дар бораи қушодани истеҳсолоти озмуниӣ ва таъини мудири озмуниӣ ё то замони аз тарафи суд тасдиқ намудани созишномаи мусолиҳа ё то замони аз тарафи суд қабул шудани ҳалнома дар бораи рад намудани муфлис эътироф кардани қарздор амал мекунанд.

Суд ҳуқуқ дорад чораҳои ҳимояи талабҳои кредиторонро то ба миён омадани ҳолатҳое, ки қисми сеюми моддаи мазкур пешбинӣ намудааст, бекор кунад.

## **Моддаи 32. Изҳори назари қарздор ба ариза дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор**

Қарздор дар мӯҳлати 5 рӯз аз санаи гирифтани таъинот дар бораи қабули аризai кредитор, аризаи мақомоти андоз ё мақомоти дигари ваколатдор дар хусуси муфлис эътироф намудани қарздор ё аризаи прокурор дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ўҳдадор аст, ки ба суд, аризадиҳанда ва шахсони дигари дар парвандаи муфлишавӣ иштироккунанда доир ба чунин ариза изҳори назарашро фиристад ва ҳамчунин ҳамаи кредиторонро, ки дар ин ариза номбар нашудаанд, дар бораи нисбати вай оғоз гардидан парвандаи муфлишавӣ оғоҳ намояд. Ба изҳори назари қарздор, ки ба суд фиристода мешавад, бояд далелҳои исботӣ дар бораи аз тарафи қарздор ба аризадиҳанда ва шахсони дигари дар парвандаи муфлишавӣ иштироккунанда фиристода шудани нусхаҳои изҳори назар илова карда шаванд.

Ба гайр аз маълумотҳое, ки дар Кодекси Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мурофиаи судии иқтисодӣ пешбинӣ шудаанд, дар изҳори назари қарздор маълумотҳои зерин нишон дода мешаванд (*Қонуни ҶТ аз 19.05.2009 № 509*):

эътирози қарздор ба талабҳои аризадиҳанда;

маблаги умумии қарзи қарздор оид ба ўҳдадориҳо дар назди кредиторон, музди меҳнати кормандони қарздор ва пардохтҳои ҳатмӣ;

маълумот дар бораи амволи мавҷудбудаи қарздор, аз ҷумла маблағҳои пулие, ки дар суратҳисобҳои бонкӣ ва ташкилотҳои дигари кредитӣ дорад, рақами суратҳисобҳои номбаршудаи бонкӣ, ташкилотҳои дигари кредитӣ ва сурогаи почтавии бонку ташкилотҳои кредитӣ;

далелҳои қонеъ карда тавонистани талабҳои аризадиҳанда дар ҳолате, ки қарздор онҳоро эътироф намояд.

- рӯйхати кредиторон ва қарздорон бо муайянсозии қарзҳои кредиторӣ ва дебиторӣ, бо нишон додани сурогаи кредиторон ва қарздорон (*Қонуни ҶТ аз 19.05.2009 № 509*).

Набудани изҳори назари қарздор набояд барои баррасии парвандаи муфлишавӣ монеъ шавад.

Дар ин ҳолат суд ба мудир супориш медиҳад, ки ҳамаи кредиторонро муқаррар намуда, дар бораи оғоз намудани парвандаи муфлишавӣ ба онҳо аз ҳисоби қарздор огоҳинома фиристад.

## **Моддаи 33. Ҳалнома дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва кушодани истеҳсолоти озмунӣ**

Ҳалномаи суд дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва кушодани истеҳсолоти озмунӣ дар ҳолатҳои муқаррар гардидан аломатҳои муфлишавии қарздор, ки моддаи 5 Қонуни мазкур пешбинӣ намудааст ва инчунин набудани асос барои ҷорӣ намудани идоракуни беруна қабул карда мешавад.

Дар ҳалномаи суд оид ба муфлис эътироф намудани қарздор - шахси ҳукуқӣ ва кушодани истеҳсолоти озмунӣ бояд чунин нишондодҳо бошанд:

дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор;  
дар бораи кушодани истеҳсолоти озмунӣ;  
дар бораи таъини мудири озмунӣ.

Дар ҳалномаи суд оид ба муфлис эътироф намудани қарздороҳибкори инфириодӣ дар бораи беътибор шудани бақайдгирии давлатии қарздор ба сифати соҳибкори инфириодӣ зикр карда мешавад.

Ҳалномаи суд дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва кушодани истеҳсолоти озмунӣ бояд фавран ичро гардад, агар суд тартиби дигареро муқаррар накарда бошад.

#### **Моддаи 34. Аз тарафи суд нашр намудани хабари муфлис эътироф гардидани қарздор**

Хабари муфлис эътироф гардидани қарздор аз тарафи суде, ки дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва оиди кушодани истеҳсолоти озмунӣ ҳалнома қабул кардааст, дар воситаҳои ахбори умум аз ҳисоби қарздор ва дар сурати набудани маблағҳои қарздор аз ҳисоби кредиторе, ки бо ариза оид ба муфлис эътироф намудани қарздор муроҷиат кардааст, нашр карда мешавад.

Хабари бекор кардани ҳалномаи суд дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор низ ба ҳамин тартиб бояд нашр карда шавад.

#### **Моддаи 35. Ҳалномаи суд дар бораи рад кардани муфлис эътироф намудани қарздор**

Ҳалномаи суд дар бораи рад кардани муфлис эътироф намудани қарздор дар ҳолатҳои зерин қабул карда мешавад:

набудани аломатҳои муфлишавӣ, ки дар моддаи 5 Қонуни мазкур пешбинӣ шудаанд;

қонеъ гардидани талабҳои арзшудаи кредиторон то вақти аз тарафи суд қабул намудани ҳалнома дар бораи парвандаи муфлишавӣ;

муқаррар гардидани муфлишавии соҳта ва барқасд;

дар ҳолатҳои дигаре, ки Қонуни мазкур пешбинӣ намудааст.

Агар далелҳои маълуме бошанд, ки онҳо оиди дар ихтиёри қарздор мавҷуд будани моликияти бозоргир шаҳодат диҳанд, суд ҳуқуқ дорад бо илтимосномаи қарздор баррасии парвандаи муфлишавиро мавқуф гузошта, ба қарздор пешниҳод намояд, ки дар мӯҳлати муқаррарнамудаи суд талабҳои кредиторонро қонеъ гардонад.

#### **Моддаи 36. Оқибати қабулшавии ҳалномаи суд дар бораи радкунӣ оид ба муфлис эътироф намудани қарздор**

Аз тарафи суд қабул шудани ҳалнома дар бораи радкунӣ оид ба муфлис эътироф намудани қарздор барои қатъ шудани амали ҳолатҳо, ки бар асари қабули ариза дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор пеш омада буданд ва (ё) ҷорӣ намудани мушоҳида асос мешавад.

## **Моддаи 37. Асосҳои қатъ намудани парвандаи муфлишавӣ**

Суд парвандаи муфлишавиро дар ҳолатҳои зерин қатъ менамояд:  
барқарор шудани қобилияти маблағузаронии қарздор дар ҷараёни идоракуни бўрун;  
бастани созишномаи мусолиҳа.

## **Моддаи 38. Тақсими харочоти судӣ ва харочоти пардохти подоши мудир**

Тамоми харочоти судӣ, аз ҷумла харочоти бочи давлатӣ, ки мӯҳлати пардохташон дароз ё кўтоҳ карда шуда буданд ва ҳамчунин харочоти пардохти подоши мудир ба амволи қарздор мансубият дошта, аз ҳисоби ин амвол бе навбат рӯёнда мешавад.

Бо созишномаи мусолиҳа тартиби дигари тақсими харочоти мазкурро пешбинӣ намудан мумкин аст.

Дар ҳолати аз тарафи суд бинобар набудани аломатҳои муфлишавӣ қабул гардидани ҳалнома дар бораи рад кардани муфлис эътироф намудани қарздор харочоти дар қисми якуми моддаи мазкур пешбiniшуда ба лаҳзаи оғоз намудани парвандаи муфлишавӣ ба кредиторони ба суд бо аризаи кредитор муроҷиаткарда мансубият дошта, дар байни онҳо мутаносибан аз рӯи талабҳояшон тақсим карда мешавад.

Тартиби тақсими харочоти судӣ ва харочоти пардохти подоши мудир дар ҳалномаи суд ё таъиноти судӣ, ки аз рӯи натиҷаи баррасии парвандаи муфлишавӣ қабул шудааст, муайян карда мешавад.

## **БОБИ IV. МУФЛИШАВИИ СОҲИБКОРИ ИНФИРОДӢ**

### **Моддаи 39. Асосҳои муфлис эътироф намудани соҳибкори инфиродӣ**

Асоси муфлис эътироф намудани соҳибкори инфиродӣ надоншани қобилияти қонеъ кардани талабҳои кредиторон оид ба ўҳдадориҳои пулӣ ва (ё) икрои вазифаҳо оид ба ворид намудани пардохтҳои ҳатмӣ мебошад.

### **Моддаи 40. Ариза дар бораи муфлис эътироф намудани соҳибкори инфиродӣ**

Ариза дар бораи муфлис эътироф намудани соҳибкори инфиродӣ мумкин аст аз ҷониби қарздор - соҳибкори инфиродӣ, кредитор аз рӯи ўҳдадориҳои вобаста ба фаъолияти соҳибкорӣ, мақомоти андоз ва мақомоти дигари ваколатдор аз рӯи талабҳои пардохтҳои ҳатмӣ, ҳамчунин аз ҷониби прокурор дода шавад.

Ҳангоми татбиқи расмияти муфлишавии соҳибкори инфиродӣ кредиторони вай аз рӯи ўҳдадориҳо, ки ба фаъолияти соҳибкорӣ вобаста нестанд, ҳамчунин кредиторон бо талабҳои хусусияти шахсиюн шаҳариниз хуқуқ доранд талабҳои худро пешниҳод намоянд.

### **Моддаи 41. Оқибатҳои муфлис эътироф намудани соҳибкори инфиродӣ**

Аз лаҳзаи аз ҷониби суд қабул гардидани ҳалнома дар бораи муфлис эътироф намудани соҳибкори инфиродӣ ва кушодани истеҳсолоти озмунӣ, бақайдгирии

давлатии вай ба сифати соҳибкори инфириодӣ беэътибор гардида, ҳамчунин иҷозатномаи (литсензия) ба вай додашуда оиди анҷом додани фаъолияти муайяни соҳибкорӣ бекор дониста мешавад.

Соҳибкори инфириодиро, ки муфлис эътироф гардидааст, дар мӯҳлати як сол аз лаҳзаи муфлис эътирофшавиаш ба сифати соҳибкори инфириодӣ ба қайд гирифтан мумкин нест.

Суд нусхай ҳалномаро дар бораи муфлис эътироф намудани соҳибкори инфириодӣ ва кушодани истехсолоти озмунӣ ба мақомоте, ки шаҳрвандро ба сифати соҳибкори инфириодӣ ба қайд гирифтааст, мефиристад.

## БОБИ V. МУШОҲИДА

### Моддаи 42. Ҷорӣ намудани мушоҳида

Расмиёти мушоҳида барои субъектҳои хурду миёна ва дигар шахсони ҳукуқӣ (ташкилотҳои гайритичоратӣ) - ба мӯҳлати як моҳ ва барои субъектҳои соҳибкории қалон ба мӯҳлати то ду моҳ амалӣ мегардад (*Қонуни ҶТ аз 19.05.2009 № 509*).

### Моддаи 43. Оқибатҳои аз тарафи суд баровардани таъинот оиди қабули ариза дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор

Аз лаҳзаи аз ҷониби суд баровардани таъинот оиди қабули ариза дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор:

талабҳои амволиро нисбат ба қарздор танҳо бо риояи тартиби пешниҳоди талабҳо ба қарздор, ки Қонуни мазкур муқаррар кардааст, пешниҳод намудан мумкин аст;

бо илтимосномаи кредитор пешбурди парвандаҳои вобаста ба рӯёнидани маблағҳои пулӣ ва дигар амвол аз қарздор боздошта мешавад. Кредитор дар ҷунин ҳолат ҳукуқ дорад мутобиқи тартиби дар ҳамин Қонун муқарраршуда талабҳои ҳудро ба қарздор пешниҳод намояд;

ичрои ҳуччатҳои икроия оид ба ситонидани амвол, ба истиснои икрои ҳуччатҳои икроия, ки онҳо дар асоси ҳалномаи суд дар бораи аз қарздор ситонидани қарзи музди меҳнат, додани подоши аз рӯи шартномаи муаллифӣ, алимент, инчуни баргардонидани зиёни ба ҳаёту саломатӣ расондашуда ва зиёни маънавӣ, ки то лаҳзаи аз ҷониби суд қабул шудани ариза дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор дода шудаанд, боздошта мешавад;

қонеъ гардонидани талабҳои иштирокчии қарздор - шахси ҳукуқӣ дар бораи ҷудо карда додани ҳиссааш (пай) аз амволи қарздор бинобар аз ҳайати иштирокчиён баромаданаш манъ аст.

Бо мақсади таъмин намудани амали тадбирҳое, ки дар қисми якуми моддаи мазкур пешбинӣ шудаанд, таъиноти судӣ оиди қабули ариза дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ба бонк ва дигар муассисаҳои кредитӣ, ки дар онҳо қарздор суратҳисоби бонкӣ дорад, инчуни ба дигар судҳои даҳлдор, мақомоти андоз ва мақомоти дигари ваколатдор фиристода мешавад.

## **Моддаи 44. Оқибатҳои ҷорӣ намудани мушоҳида**

Ҷорӣ намудани мушоҳида барои аз вазифа дур намудани роҳбари қарздор ё мақомоти дигари идоракуни қарздор асос нагардида, онҳо ичрои ваколатҳои худро бо маҳдудиятҳои дар қисмҳои дуюм ва сеюми моддаи мазкур муқаррарнамуда идома медиҳанд.

Мақомоти идоракуни қарздор аҳдҳои зеринро танҳо бо розигии мудири муваққатӣ анҷом медиҳад:

аҳдҳои вобаста ба ичора ва гарав додани амволи гайриманқул, додани амволи номбаршуда ба сифати ҳисса ба сармояи оинномавии ҷамъиятҳо ва ширкатҳои хочагидорӣ ё ихтиёරдории тарзи дигари чунин моликият;

аҳдҳои вобаста ба ихтиёරдории амволи дигари қарздор, ки арзиши балансиашон зиёда аз 10 фоизи арзиши баланси дорои қарздорро ташкил медиҳанд;

аҳдҳои вобаста ба қабул ва додани қарзҳо (кредитҳо), додани кафолат, гузашт намудани ҳуқуқи талабқунӣ, гузаронидани қарз, инчунин аҳдҳои вобаста ба таъсиси идоракуни боеътиҳоди амволи қарздор.

Мақомоти идоракуни қарздор ҳуқуқ надорад қарорҳои зерин қабул намояд:

дар бораи азнаташкилқунӣ (муттаҳид кардан, ҳамроҳшавӣ, тақсимшавӣ, ҷудошавӣ, табдил додан) ва барҳамдихии қарздор;

дар бораи таъсиси шахсони ҳуқуқӣ ё дар бораи иштирок намудан дар шахсони ҳуқуқии дигар;

дар бораи таъсиси филиалҳо ва намояндагиҳо;

дар бораи пардоҳти дивиденду;

дар бораи аз тарафи қарздор паҳн намудани вомбаргҳо ва дигар қоғазҳои қимматноки муомилотӣ;

дар бораи баромадан аз ҳайати иштирокчиёни қарздор - шахси ҳуқуқӣ ва аз саҳҳомон харидани саҳмияҳои қаблан баровардашуда.

Мақомоти идоракуни қарздор метавонад бо розигии мудири муваққатӣ дар бораи иштироки қарздор дар иттиҳодияҳои дигари шахсони ҳуқуқӣ қарор қабул намояд.

Агар роҳбари қарздор барои таъмини ҳифзи амволи қарздор чораҳои зарурӣ наандешад, ба мудири муваққатӣ ҳангоми ичрои ӯҳдадориҳояш монеъ шавад ё дигар талабҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро риоя накунад, суд ҳуқуқ дорад вайро аз ичрои вазифааш дур намояд. Дар чунин ҳолатҳо ичрои вазифаҳои роҳбари қарздор ба зиммаи мудири муваққатӣ гузашта мешавад.

Аз лаҳзаи ҷорӣ намудани мушоҳида ҳабси амволи қарздор ва дигар маҳдудсозии қарздор оиди ихтиёරдории амволи ба вай мансуббуда танҳо дар доираи раванди муфлишавӣ бояд сурат гирад.

## **Моддаи 45. Мудири муваққатӣ**

Мудири мұваққатың аз өнімдері суд аз ҳисоби номзадхой пешниҳоднамудаи кредиторон ва дар сурати набудани чүнин пешниҳодот аз ҳисоби шахсоне, ки суд ба сифати мудир ба қайд гирифтааст, таъин карда мешавад.

Мудири мұваққатың аз лаҳзаи аз өнімдері суд таъин шуданаш то өзінде намуданы идоракуния беруна ва таъини мудири беруна ё то аз өнімдері суд қабул шуданы ҳалнома дар бораи муфлис эътироф намуданы қарздор ва дар бораи күшоданы истекхсолоти озмунй ва таъини мудири озмунй ё то аз өнімдері суд тасдиқ намуданы созишишномаи мусолиха, ё то аз өнімдері суд қабул намуданы ҳалнома дар бораи рад кардани муфлис эътироф намуданы қарздор фаъолият мекунад.

Дар ҳолати мұваққатан гайри қобили мәжнат будани мудири мұваққатың суд ҳуқуқ дорад, ки мувовини мудири мұваққатиро ичрекунандаи вазифаи ү таъин менамояд.

Мудири мұваққатың ҳуқуқ дорад, ки дар сурати мавҷуд будани сабабхой узрнок бо ариза ба суд дар бораи аз ичрои вазифаи мудири мұваққатың озод намуданаш муроциат намояд.

Дар ҳолати қонеъ гардонидани аризай мудири мұваққатың оиди аз ичрои вазифаи мудири мұваққатың озод намуданы вай суд мудири мұваққатии навро таъин менамояд. То таъиншавии мудири мұваққатии нав мудири мұваққатың ичрои вазифаҳояшпро давом медиҳад.

#### **Моддаи 46. Ҳуқуқ ва вазифаҳои мудири мұваққаты**

Мудири мұваққатың ҳуқуқ дорад:

аз номи худ оид ба беэътибор донистани аҳдхо, инчунин дар бораи татбиқи оқибатхой беэътибории аҳдхой камарзиши аз тарафи қарздор бе риояи талаботи муқаррарнамудаи ҳамин Қонун басташуда ё ичрекардида ба суд талаб пешниҳод намояд;

бо ариза дар бораи қабули чораҳои иловагай оид ба таъмини ҳифзи амволи қарздор, аз چумла дар бораи бе розигии мудири мұваққаты мань намуданы бастани аҳдхой дар қисми дуюми моддаи 44 Қонуни мазкур пешинишуда, ҳамчунин дар бораи додани көгөзхой қимматнок, арзишхой асьорй ва амволи дигари барои нигоҳдорй ба шахсони сеюм додашуда, инчунин дар бораи бекор намуданы ҳамин гуна чораҳо ба суд муроциат намояд;

дар бораи аз вазифа дур кардани роҳбари қарздор бо дархост ба суд муроциат намояд;

ҳама гуна иттилоот ва хүчкатхой ба фаъолияти қарздор вобастаро гирад;  
ваколатхой дигари муқаррарнамудаи ҳамин Қонунро анчом диҳад.

Мақомоти идоракуния қарздор вазифадор аст, ки бо дархости мудири мұваққатың ба вай ҳама гуна маълумотхой ба фаъолияти қарздор даҳлдорро пешниҳод намояд.

Мудири мұваққатың вазифадор аст:

баҳри таъмини нигоҳдории моликияти қарздор тадбирхо андешад;

ҳолати молиявии қарздорро таҳлил намояд;

мавҷудияти аломатҳои муфлишавии сохта ва барқасдро муайян созад; кредиторони қарздорро муқаррар намуда, андозаи талабҳои онҳоро муайян созад, ба кредиторон оиди оғоз шудани парванда дар бораи муфлишавӣ хабар дихад; маҷлиси аввали кредиторонро даъват намояд.

Баъди анҷоми мушоҳида мудири муваққатӣ ба суд дар бораи фаъолияти худ ҳисбот, оид ба ҳолати молиявии қарздор маълумот ва дар бораи имконпазир будан ё набудани барқарорсозии қобилияти пардохтии қарздор таклифҳо пешниҳод менамояд.

### **Моддаи 47. Таҳлили ҳолати молиявии қарздор**

Таҳлили ҳолати молиявии қарздор бо мақсади муайян намудани кифоягии амволи ба қарздор тааллукдошта барои пардохти ҳарочоти судӣ, ҳарочоти подоши мудир ва ҳамчунин имконпазир будан ё набудани барқарорсозии қобилияти пардохтии қарздор гузаронида мешавад.

Агар дар натиҷаи таҳлили ҳолати молиявии қарздор амволи ба қарздор тааллукдошта барои пӯшонидани ҳарочоти судӣ нокифоя муқаррар карда шавад, кредиторон ҳуқуқ доранд дар бораи ҷорӣ намудани идоракуни беруна танҳо дар сурати муайян сохтани манбаъҳои пӯшонидани ҳарочоти судӣ қарор қабул намоянд.

Агар кредиторон манбаи пӯшонидани ҳарочоти судиро муайян накарда бошанд, кредиторони ба тарафдории ҷорӣ намудани идоракуни беруна овоздода барои пӯшонидани ҳарочоти зикршуда ба зиммаи худ ӯҳдадориҳои якҷоя мегиранд.

### **Моддаи 48. Муқаррар намудани ҳаҷми талабҳои кредиторон**

Бо мақсади иштирок дар маҷлиси якуми худ кредиторон ҳуқуқ доранд талабҳояшонро дар мӯҳлати 1 моҳ аз рӯзи гирифтани огоҳиномаи мудири муваққатӣ дар бобати аз тарафи суд қабул кардани ариза дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор пешниҳод намоянд. Талабҳои зикршуда ба истиснои ҳолатҳое, ки мутобики ҳамин Қонун талабҳои муқарраршуда ҳисбидা мешаванд, ба суд ва қарздор фиристода мешаванд. Талабҳои кредиторон, ки мутобики ҳамин Қонун муқарраршуда дониста мешаванд, бо иловай ҳуччатҳое, ки барои муайян намудани онҳо ҳамчун талабҳои муқарраршуда шаҳодат медиҳанд, ба мудири муваққатӣ фиристода мешаванд.

Оид ба он талабҳои кредиторон, ки мутобики ҳамин Қонун муқарраргардида эътироф нашудаанд, қарздор метавонад дар мӯҳлати як моҳ аз рӯзи гирифтани талаби даҳлдор ба суд, кредитор ва ҳамчунин мудири муваққатӣ эътиroz пешниҳод намояд.

Талаби кредитор, ки аз рӯи он дар мӯҳлати пешбининамудаи қисми дуюми ҳамин модда қарздор эътиroz пешниҳод накардааст, ба андозаи арзномудаи кредитор эътироф карда мешавад.

Талабхой кредиторон, ки аз рӯи онҳо қарздор эътиroz пешниҳод намудааст, бо тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур баррасӣ карда мешаванд.

#### **Моддаи 49. Даъвати маҷлиси якуми кредиторон ва масъалаҳои дар он мухокимашаванда**

Мудири мувакқатӣ санаи гузаронидани маҷлиси якуми кредиторонро муайян карда, ҳамаи кредиторонро дар бораи он огоҳ месозад. Маҷлиси якуми кредиторон бояд дар мӯҳлати на дертар аз 10 рӯз то санаи баргuzории маҷлиси суд, ки бо таъиноти судӣ оиди қабули ариза дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор муқаррар гардидааст, баргuzор шавад.

Иштирокчиёни маҷлиси якуми кредиторон бо ҳуқуқи овоздиҳӣ кредиторони озмунӣ, мақомоти андоз ва мақомоти дигари ваколатдор мебошанд, ки:

талабхояшон мутобики ҳамин Қонун муқарраршуда эътироф гардида, ба мудири мувакқатӣ фиристода шудаанд;

ҳаҷми талабхояшон аз тарафи суд бо эътирози қарздор ба талабхой кредиторон то гузаронидани маҷлиси якуми кредиторон муқаррар шудааст.

Дар маҷлиси якуми кредиторон бе ҳуқуқи овоздиҳӣ мудири мувакқатӣ, роҳбари қарздор ва намояндаи кормандони қарздор иштирок мекунанд.

Салоҳияти маҷлиси якуми кредиторон:

қабули қарор оид ба ҷорӣ кардани идоракунии беруна ва бо илтимосномаи даҳлдор ба суд муроциат намудан;

қабули қарор дар бораи бо илтимоснома ба суд муроциат намудан оиди муфлис эътироф намудани қарздор ва кушодани истеҳсолоти озмунӣ;

муайян намудани шумораи ҳайати кумитаи кредиторон ва интихоби аъзои он;

ҳаллу фасли масъалаҳои дигар, ки ҳамин Қонун пешбинӣ намудааст.

Мудири мувакқатӣ протоколи маҷлиси якуми кредиторонро дар мӯҳлати на дертар аз як ҳафтаи рӯзи баргuzории маҷлиси якуми кредиторон ба суд пешниҳод менамояд.

#### **Моддаи 50. Қарори маҷлиси якуми кредиторон дар бораи ҷорӣ намудани идоракунии беруна**

Қарори маҷлиси якуми кредиторон дар бораи ҷорӣ намудани идоракунии беруна бояд мӯҳлати пешниҳодшудаи идоракунии беруна, номзад ба мудири беруна ва ҳамчунин маълумотро дар бораи вай дар бар гирад.

### **БОБИ VI. ИДОРАКУНИИ БЕРУНА**

#### **Моддаи 51. Тартиби ҷорӣ намудани идоракунии беруна**

Идоракунии беруна аз тарафи суд дар асоси қарори маҷлиси кредиторон ба истиснои ҳолатҳос, ки Қонуни мазкур пешбинӣ намудааст, ҷорӣ карда мешавад.

Таъиноти судӣ дар хусуси чорӣ намудани идоракуни беруна бояд бетаъхир ба ичро расонда шавад.

Аз болои таъиноти судӣ дар хусуси чорӣ намудани идоракуни беруна шикоят кардан мумкин аст.

Идоракуни беруна ба муддати на бештар аз 10 моҳ, ки мумкин аст на бештар аз 1 моҳи дигар дароз карда шавад, чорӣ карда мешавад, агар Қонуни мазкур тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад (*Қонуни ҶТ аз 19.05.2009 № 509*).

Бо илтимосномаи маҷлиси кредиторон ё мудири беруна мӯҳлати идоракуни беруна аз тарафи суд мумкин аст дар доираи мӯҳлатҳое, ки қисми чоруми ҳамин модда муқаррар намудааст, кам ё зиёд карда шавад.

## Моддаи 52. Оқибатҳои чорӣ намудани идоракуни беруна

Аз рӯзи чорӣ намудани идоракуни беруна:

роҳбари қарздор аз ичрои вазифааш дур карда шуда, идоракуни корҳои қарздор ба мудири беруна voguzor карда мешавад;

ваколатҳои мақомоти идоракуни қарздор ва молики амволи қарздоршахси ҳуқуқӣ қатъ гардида, ваколатҳои роҳбари қарздор ва мақомоти дигари идоракуни қарздор ба истиснои ваколатҳое, ки мутобиқи ҳамин Қонун ба шахсони (мақомоти) дигар мегузаранд, ба мудири беруна voguzor мегарданд. Мақомоти идоракуни қарздор дар муддати 3 рӯз аз рӯзи таъин шудани мудири беруна вазифадор аст, ки ҳуччатҳои муҳосибӣ ва дигар ҳуччатҳои шахси ҳуқуқӣ, мӯҳр, штамп, арзишҳои моддӣ ва арзишҳои дигарро ба мудири беруна супорад;

чораҳои қаблан андешидашуда оид ҳимояи талабҳои кредиторон бекор карда мешаванд;

ба қонсъгардонии талабҳои кредиторон оид ба ӯҳдадориҳои пулий ва пардохтҳои ҳатмии қарздор, ба истиснои ҳолатҳос, ки ҳамин Қонун пешбинӣ намудааст, моратория чорӣ карда мешавад.

Дар интиҳои идоракуни беруна маблагҳои ноустуворона (чаримаҳо, пеняҳо) ва ҳамчунин маблагҳои зарари расондашуда, ки қарздор вазифадор аст аз рӯи ӯҳдадориҳои пулий ва пардохтҳои ҳатмӣ ба кредиторон пардохт намояд, мумкин аст барои пардохт намудан дар ҳамон ҳаҷме, ки дар рӯзи чорӣ намудани идоракуни беруна мавҷуд будаанд, пешниҳод карда шаванд.

## Моддаи 53. Моратория ба қонсъгардонии талабҳои кредиторон

Моратория ба қонсъгардонии талабҳои кредиторон ба ҳамон ӯҳдадориҳои пулий ва пардохтҳои ҳатмие, ки мӯҳлати ичроиашон то чорӣ намудани идоракуни беруна расидааст, даҳл дорад.

Дар давоми амали мораторияи қонсъгардонии талабҳои кредиторон оид ба ӯҳдадориҳои пулий ва пардохтҳои ҳатмӣ, ки дар қисми якуми ҳамин модда пешбинӣ гардидааст:

ба рӯёнда гирифтан аз рӯи ҳуччатҳои ичроишиӣ ва дигар ҳуччатҳо, ҳамчунин ба ситониданҳои бебаҳс амалишавандга роҳ дода намешавад;

ичрои ҳүччатҳои икроиший оид ба ҷаримаҳои амволӣ, ба истиснои икрои ҳүччатҳои икроиший, ки дар асоси ҳалномаи суд дар хусуси ситонидани қарздории музди кор, додани подоши аз рӯи шартномаҳои муаллифӣ, алиментҳо ва ҳамчунин баргардонидани зарари ба ҳаёт ва саломатӣ расонидашуда ва зарари маънавӣ, ки то лаҳзаи аз тарафи суд қабул гардидани ариза дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор эътибори қонунӣ пайдо кардаанд, боздошта мешавад;

маблаги ноустуворона, (ҷаримаҳо, пеняҳо) ва мучозоти молиявии (иқтисодии) дигари икро накардан ё икрои номатлуби ӯҳдадориҳои пулӣ ва пардохтҳои ҳатмӣ ва ҳамчунин фоизҳои пардохтишаванд ҳисоб карда намешаванд.

Мораторияи қонеъгардонии талабҳои кредиторон ҳамчунин ба талабҳои кредиторон дар хусуси ҷуброни зараре, ки бо сабаби аз тарафи мудири беруна рад карда шудани икрои шартномаҳои қарздор ба миён омадаанд, даҳл мекунад.

Қоидаҳое, ки дар қисмҳои дуюм ва сеюми ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, ба ӯҳдадориҳои пулӣ ва пардохтҳои ҳатмие, ки мӯҳлати икрояшон баъди ҷорӣ намудани идоракунии беруна расидаанд, татбиқ намешаванд.

Мораторияи қонеъгардонии талабҳои кредиторон ба талабҳо оиди ситонидани қарзи музди меҳнат, пардохти подоши шартномаҳои муаллифӣ, алиментҳо ва ҳамчунин ҷуброни зарари ба ҳаёту саломатӣ расондашуда даҳл намекунад.

#### **Моддаи 54. Ҳуқуқ ва вазифаҳои мудири беруна**

Мудири беруна ҳуқуқ дорад:

амволи қарздорро мустақилона бо маҳдудиятҳои пешбининамудаи Қонуни мазкур ихтиёрдорӣ намояд;

аз номи қарздор созишномаи мусолиҳа бандад;

оид ба рад намудани икрои шартномаҳои қарздор арз кунад;

маҷлиси кредиторонро даъват намояд.

Мудири беруна вазифадор аст:

амволи қарздорро барои ихтиёрдорӣ қабул намуда, инвентаризатсияи онро гузаронад;

барои идоракунии беруна ва ҳисобӣ намудан бо кредиторон суратҳисоби маҳсус кушояд;

нақшай идоракунии берунаро таҳия намуда, барои тасдиқ ба маҷлиси кредиторон пешниҳод намояд;

корҳои муҳосибӣ, молиявӣ ва омориро анҷом диҳад;

оид ба талабҳои пешниҳоднамудаи кредиторон ба қарздор бо тартиби муқарраргардида эътиroz баён намояд;

барои ситонидани қарзҳои дар назди қарздорбуда чораҳо андешад;

талабҳои кредиторонро баррасӣ намояд;

рўйхати талабҳои кредиторонро барад;

ба маҷлиси кредиторон оид ба натиҷаҳои ичрои нақшай идоракуни беруна ҳисобот пешниҳод намояд;

ваколатҳои дигареро, ки Қонуни мазкур пешбинӣ менамояд, ба ҷо орад.

## Моддаи 55. Муқаррар намудани ҳаҷми талабҳои кредиторон

Кредиторон ҳуқуқ доранд, ки талабҳои худро ба қарздор дар ҳар лаҳзаи ҷараёни идоракуни беруна пешниҳод намоянд. Талабҳои зикршуда ба мудири беруна бо сурогаи почтавии қарздор фиристода мешаванд. Талабҳои кредиторон, ки мутобики Қонуни мазкур муқарраргашта эътироф шудаанд, бо замимаи ҳуччатҳое, ки имконияти муқарраршавии ин талабҳоро муайян месозад, ба мудири беруна фиристода мешаванд.

Мудири беруна талабҳои пешниҳоднамудаи кредиторонро баррасӣ намуда, аз рӯи натиҷаҳои баррасии онҳо дар рўйхати талабҳои кредиторон на дертар аз ду ҳафтаи баъди қабули талаби даҳлдор сабт мегузорад. Оиди натиҷаҳои баррасии талаби кредитор мудири беруна кредитори даҳлдорро дар мӯҳлати на бештар аз як моҳи баъди қабули талаби зикршуда оғоҳ менамояд.

Кредиторон эътиrozҳои худро аз рӯи натиҷаҳои баррасии талабҳояшон, ки аз тарафи мудири беруна анҷом дода шудааст, метавонанд ба суде, ки парвандаи муфлисшавиро баррасӣ менамояд, дар мӯҳлати як моҳ аз рӯзи гирифтани онҳо пешниҳод намоянд.

Талабҳои кредиторон, ки аз рӯи онҳо дар мӯҳлати пешбининамудаи қисми сеюми ҳамин модда эътиroz пешниҳод нагардидааст, ба андоза, таркиб ва навбати қонеъгардоние, ки мудири беруна муайян намудааст, муқарраргашта ҳисоб мсёбанд.

Талабҳои кредиторон, ки нисбати онҳо эътиroz пешниҳод шудааст, аз тарафи суд бо тартиби пешбининамудаи Қонуни мазкур баррасӣ мешаванд.

## Моддаи 56. Ихтиёрдории моликияти қарздор

Молики амволи қарздор ё мақоми идоракуни қарздор ҳуқуқ надорад, ки ваколатҳои мудири берунаро оид ба ихтиёрдории амволи қарздор бо роҳи қабули қарор ё тарзи дигар маҳдуд созад.

Аҳдҳои калон ва аҳдҳо, ки дар баста шудани онҳо манфиатҳо дида мешаванд, онҳоро мудири беруна танҳо бо розигии маҷлиси кредиторон ё қумитаи кредиторон мебандад, агар ҳамин Қонун ва нақшай идоракуни беруна тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

Ба аҳдҳои калон аҳдҳо доҳил мешаванд, ки бастани онҳо сабабгори ихтиёрдории амволи гайриманқул ё амволи дигари қарздор, ки арзиши балансиашон дар лаҳзаи бастани чунин аҳдҳо зиёда аз 20 фоизи арзиши балансии активҳои қарздорро ташкил медиҳад, мегардад.

Аҳдҳои дар бастанашон манфиатҷӯй мавҷудбуда он аҳдҳо дониста мешаванд, ки яке аз тарафи онҳо дар муносибат ба мудири беруна ё кредиторони озмуни шахси манфиатдор аст.

## **Моддаи 57. Рад намудани ичрои шартномаи қарздор**

Мудири беруна дар муддати се моҳ аз рӯзи чоришавии идоракуни беруна ҳуқук дорад ичрои шартномаҳои қарздорро рад намояд.

Радкуни ичроиши шартномаҳои қарздорро танҳо нисбати ҳамон шартномаҳое арз намудан мумкин аст, ки онҳо аз ҷониби тарафҳо пурра ё қисман ичро нашудаанд ва яке аз ҳолатҳои зерин мавҷуд бошад:

агар ичроиши шартномаи қарздор дар муқоиса бо ҳамин гуна шартномаҳои дар ҳолатҳои муқоисавӣ басташуда барои қарздор зарар оварад;

агар шартнома дарозмӯҳлат бошад (ба мӯҳлати зиёда аз як сол баста шуда бошад) ё дар он гирифтани натиҷаҳои мусбӣ барои қарздор дар ояндаи дарозмуддат ба нақша гирифта шуда бошад;

агар ҳолатҳои дигаре бошанд, ки ба барқарорсозии қобилияти пардохтии қарздор монеъ шаванд.

Тарафи дигари шартномаи қарздор ҳуқук дорад аз қарздор ҷуброни зарари воқеиро, ки аз рад кардани ичрои шартномаи қарздор пайдо шудааст, талаб намояд.

## **Моддаи 58. Ваколатҳои кумитаи кредиторон**

Кумитаи кредиторон ҳуқук дорад қарорҳои зерин қабул намояд:

дар бораи даъвати маҷлиси кредиторон;

дар бораи тавсияҳо ба маҷлиси кредиторон оид ба озод намудани мудири беруна аз ичрои вазифаҳои идоракуни беруна;

дар бораи тасдиқ ё рад намудани аҳдҳои қалони қарздор ва аҳдҳое, ки дар бастани онҳо манфиатҷӯй мавҷуд мебошад;

дар бораи ба суд пешниҳод намудани номзад ба вазифаи муовини мудири беруна.

## **Моддаи 59. Дароз намудани мӯҳлати идоракуни беруна**

Дар ҳолате, ки агар маҷлиси кредиторон дар бораи тасдиқи нақшай идоракуни беруна қарор қабул карда бошад, ки дар он мӯҳлати идоракуни беруна аз мӯҳлати дар ибтидо муқарраршуда зиёд бошад ва ҳамчунин мавҷуд будани асосҳои кофӣ, ки дароз кардани мӯҳлати идоракуни беруна ё ичрои нақшай тасдиқшудаи идоракунӣ ба барқарор намудани қобилияти пардохтии қарздор мусоидат меқунад, суд мӯҳлати идоракуни берунаро дароз менамояд.

## **Моддаи 60. Тадбирҳои барқарорсозии қобилияти пардохтии қарздор**

Тадбирҳои барқарорсозии қобилияти пардохтии қарздор инҳо шуда метавонанд:

тағиیر додани фаъолияти истеҳсолӣ;

bastani isteҳsoloti foиданоовар;

пӯшондани қарзҳои дебиторӣ;

фурӯши қисми амволи қарздор;  
гузашт кардан аз ҳуқуқи талаби қарздор;  
ичрои ўҳдадориҳои қарздор аз ҷониби молики амволи қарздор - шахси ҳуқуқӣ ё шахси (шахсони) сеом;  
воситаҳои дигари барқарор намудани қобилияти пардохтии қарздор.

## Моддаи 61. Фурӯши қисми амволи қарздор

Баъди инвентаризатсия ва нархгузории амволи қарздор мудири беруна ҳуқуқ дорад амволи қарздорро дар савдои озод ба фурӯш монад, агар нақшаи идоракунии беруна тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

Савдо, ба истиснои ҳолатҳое, ки ҳамин Қонун пешбинӣ намудааст, дар шакли музояда гузаронида мешавад.

Амволи қарздор, ки ба амволи қобилияти муомилотиаш маҳдудкардашуда мансуб мебошад, мумкин аст дар савдои пӯшида фурӯхта шавад.

Дар савдои пӯшида шахсоне иштирок мекунанд, ки мутобики қонун метавонанд дар ихтиёри худ ё тибқи дигар ҳуқуқҳои амволӣ чунин амволро дошта бошанд.

Мудири беруна метавонад ба сифати созмондиҳандай савдо амал намояд ё гузаронидани савдоро дар асоси шартнома ба ташкилоти маҳсусгардонидашуда voguzor намояд. Ташкилоти маҳсусгардонидашуда, ки савдо мегузаронад, наметавонад нисбати қарздор ва мудири беруна шахси манфиатдор бошад.

Нархи ибтидоии амволи қарздор, ки ба савдо гузашта мешавад, аз тарафи мудири беруна муайян карда мешавад, агар нақшаи идоракунии беруна тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

Голиби савдо вазифадор аст, ки нархи фурӯши амволи қарздорро дар мӯҳлати пешбининамудаи протокол ё шартномаи хариду фурӯш, ки аз рӯи натиҷаҳои озмун баста шудаанд, вале на дертар аз як моҳ аз рӯзи гузаронидани савдо пардохт намояд.

Амволи қарздор, ки дар савдои аввал фурӯхта нашудааст, ба савдо такрорӣ бароварда мешавад, агар нақшаи идоракунии беруна тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

Амволи қарздор, ки дар савдои такрорӣ фурӯхта нашудааст, мумкин аст аз тарафи мудири беруна дар асоси шартномаи хариду фурӯш бе гузаронидани савдо фурӯхта шавад.

## Моддаи 62. Гузашт намудани ҳуқуқи талаби қарздор

Гузашт намудани ҳуқуқи талаби қарздор мумкин аст аз тарафи мудири беруна бо роҳи фурӯши талаб дар савдои кушод бо розигии кумитаи кредиторон ё маҷлиси кредиторон анҷом дода шавад, агар нақшаи идоракунии беруна тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

### **Моддаи 63. Ичрои ўҳдадориҳо қарздор аз ҷониби молики амволи қарздор ё шахси (шахсони) сеюм**

Молики амволи қарздор ҳукуқ дорад, ки ҳар замон то анҷомёбии идоракуни беруна талабҳои ҳамаи кредиторони озмуниро мувофиқи рӯйхати талабҳои кредиторон яку якбора қонеъ гардонад.

Ба ичрои ўҳдадориҳо қарздор аз тарафи шахси (шахсони) сеюм ба шарте иҷозат дода мешавад, ки агар чунин амал якбора талабҳои ҳамаи кредиторони озмуниро мутобиқи рӯйхати талабҳои кредиторон қонеъ гардонад.

### **Моддаи 64. Ҳисоботи мудири беруна аз рӯи натиҷаҳои идоракуни беруна ва баррасии он**

На дертар аз панҷ рӯзи корӣ то анҷомёбии мӯҳлати муқарраргардидаи идоракуни беруна ва ҳамчунин ҳангоми мавҷудияти асосҳо барои пеш аз мӯҳлат қатъ намудани он мудири беруна вазифадор аст, ки ба маҷлиси кредиторон ҳисоботи мудири берунаро пешниҳод намояд (*Қонуни ҶТ аз 19.05.2009 № 509*).

Ҳисоботи мудири беруна бояд инҳоро дар бар гирад:  
баланси қарздорро ба санаи охирини ҳисботӣ;  
ҳисоби фоида ва заари қарздорро;

маълумотро дар бораи маблағҳои озоди пулии қарздор, ки мумкин аст барои қонеъ гардонидани талабҳои кредиторон оид ба ўҳдадориҳои пулий ва пардоҳтҳои ҳатмии қарздор равона карда шаванд;

шарҳи қарзҳои бокимондаи дебитории қарздор ва маълумотро дар бораи он ҳукуқҳои истифоданашудаи талабҳои қарздор, ки бокӣ мондаанд;

маълумоти дигарро оид ба имкониятҳои пӯшонидани қарзҳои кредитории қарздор.

Ба ҳисоботи мудири беруна бояд рӯйхати талабҳои кредиторон замима карда шавад.

Дар баробари пешниҳод кардани ҳисоботи зикршуда мудири беруна ба маҷлиси кредиторон яке аз масъалаҳои зеринро пешниҳод менамояд:

дар бораи қатъ кардани идоракуни беруна бо сабаби барқарор гардидани қобилияти пардоҳтии қарздор;

дар бораи имзои созишномаи мусолиҳа;  
дар бобати дароз кардани мӯҳлати муқарраршудаи идоракуни беруна;  
дар бораи қатъ намудани идоракуни беруна ва бо илтимоснома ба суд оиди муфлис эътироф намудани қарздор ва кушодани истеҳсолоти озмунӣ муроҷиат кардан.

Ҳисоботи мудири берунаро маҷлиси кредиторон, ки дар мӯҳлати на дертар аз даҳ рӯзи гузаштани мӯҳлати муайяншудаи идоракуни беруна ё на дертар аз як моҳ пас аз пайдо шудани асос барои пеш аз мӯҳлат қатъ намудани идоракуни беруна даъват карда мешавад, баррасӣ менамояд.

Мудири беруна на дертар аз понздаҳ рӯз то анҷомёбии мӯҳлати муқарраргардидаи идоракуни беруна вазифадор аст ба ҳамаи кредиторон дар бобати гузаронидани маҷлиси кредиторон огоҳинома фиристад.

Огоҳиномаи гузаронидани маҷлиси кредиторон бояд маълумотҳоро дар бораи вақт, сана ва ҷои гузаронидани маҷлиси кредиторон, ҳамчунин тартиби шинос шуданро бо ҳисботи мудири беруна дар бар гирад.

Аз рӯи натиҷаҳои баррасии ҳисботи мудири беруна маҷлиси кредиторон ҳуқуқ дорад яке аз чунин қарорҳоро қабул намояд:

дар бораи қатъ намудани идоракуни беруна бо сабаби барқарор шудани қобилияти пардохтии қарздор ва гузаштан ба ҳисоббаробаркуй бо кредиторон;

дар бораи бо илтимоснома ба суд дар хусуси дароз намудани мӯҳлати муқарраршудаи идоракуни беруна муроҷиат намудан;

дар бораи бо илтимоснома ба суд дар хусуси муфлис эътироф намудани қарздор ва кушодани истеҳсолоти озмунӣ муроҷиат намудан;

дар бораи имзои созишномаи мусолиҳа.

Дар ҳолате, ки маҷлиси кредиторон яке аз қарорҳои дар қисми ҳаштуми ҳамин модда пешбинишударо қабул накунад, ё ҳамин гуна қарор дар мӯҳлати 15 рӯз аз лаҳзаи гузаштани мӯҳлатҳои дар қисми панҷуми ҳамин модда пешбинишуда ба суд пешниҳод нагардад, суд дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва кушодани истеҳсолоти озмунӣ ҳалнома мебарорад.

## Моддаи 65. Тасдиқи ҳисботи мудири беруна аз тарафи суд

Ҳисботи дар маҷлиси кредиторон баррасишудаи мудири беруна ва протоколи маҷлиси кредиторон дар мӯҳлати на дертар аз панҷ рӯзи баъди баргузории маҷлиси кредиторон ба суд фиристода мешавад.

Ба ҳисботи мудири беруна бояд рӯйхати талабҳо ва шикоятҳои кредитороне, ки дар маҷлиси кредиторон муқобили қабули қарори маҷлиси кредиторон овоз додаанд ё дар овоздиҳӣ иштирок накардаанд, замима карда шавад.

Ҳисботи мудири беруна ва шикоятҳои кредиторон дар маҷлиси суд баррасӣ карда мешаванд.

Дар бораи вақт, сана ва ҷои баргузории маҷлиси суд мудири беруна ва кредитороне, ки шикоят кардаанд, оғоҳ карда мешаванд.

Агар маҷлиси кредиторон дар бобати қатъ намудани идоракуни беруна бо сабаби барқарор гардидани қобилияти пардохтии қарздор ва гузаштан ба ҳисоббаробаркуй бо кредиторон қарор қабул намуда бошад, он гоҳ ҳисботи мудири беруна, ба истиснои ҳолатҳои дар ҳамин Қонун пешбинишуда, аз тарафи суд тасдиқ карда мешавад.

Агар суд асоснок будани шикоятҳои кредиторон ё мавҷуд набудани аломатҳои барқароргардии қобилияти пардохтии қарздорро муқаррар кунад, тасдиқи ҳисботи мудири берунаро рад менамояд.

Дар бораи тасдики ҳисботи мудири беруна ва ё рад кардани тасдики ҳисботи мазкур, ё дароз кардани мӯҳлати идоракуни беруна ё оиди тасдики созишиномаи мусолиҳа таъиноти судӣ бароварда мешавад, ки аз болои вай шикоят кардан мумкин аст.

Ҳангоми мавҷуд будани илтимосномаи маҷлиси кредиторон оид ба муфлис эътироф намудани қарздор ва кушодани истеҳсолоти озмунӣ, ҳамчунин дар ҳолати аз тарафи суд рад гардидани тасдики ҳисботи мудири беруна ё пешниҳод накардани ҳамин ҳисбот дар мӯҳлати як моҳ аз рӯзи ба охиррасии мӯҳлати муқарраршудаи идоракуни беруна суд метавонад дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва кушодани истеҳсолоти озмунӣ ҳалнома қабул намояд.

## Моддаи 66. Оқибатҳои тасдики ҳисботи мудири беруна

Аз тарафи суд тасдиқ шудани ҳисботи мудири беруна асоси қатъ намудани парвандаи муфлишшавӣ мегардад.

Ҳангоми мавҷуд будани илтимосномаи қабулкардаи маҷлиси кредиторон суд ҳуқӯқ дорад мӯҳлати анҷомдиҳии ҳисоббаробаркуниро бо кредиторон муқаррар намояд.

Суд дар бораи тасдики ҳисботи мудири беруна таъинот бароварда, мӯҳлати ба охиррасонии ҳисоббаробаркуниро бо кредиторон муқаррар менамояд, ки он набояд аз рӯзи баровардани таъиноти мазкур аз шаш моҳ зиёд бошад. Дар чунин ҳолат парвандаи муфлишшавӣ баъди ба охир расидани ҳисоббаробаркуниро бо кредиторон қатъ карда мешавад.

Агар дар мӯҳлати муқаррарнамудаи суд ҳисоббаробаркуниро бо кредиторон ба анҷом расонида нашавад, суд дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва кушодани истеҳсолоти озмунӣ ҳалнома қабул менамояд.

## Моддаи 67. Ҳисоббаробаркуниро бо кредиторон

Дар ҳолатҳои пешбининамудаи қисми панҷуми моддаи 65 Қонуни мазкур мудири беруна ҳисоббаробаркуниро бо кредиторон мутобики рӯйхати талабҳои кредиторон аз рӯзи тасдиқшавии ҳисботи мудири беруна аз тарафи суд оғоз менамояд.

Ҳисоббаробаркуниро бо кредиторон бо тартиби муқаррарнамудаи моддаи 78 Қонуни мазкур анҷом дода мешавад. Аз лаҳзаи иҷрошавии ӯҳдадориҳои қарздор мудири беруна ба рӯйхати талабҳои кредиторон қайди даҳлдор мегузорад.

## Моддаи 68. Пардоҳти талабҳои кредиторон

Барои мақсадҳои Қонуни мазкур ҳамон талабҳои қонеъкардаи кредиторон талабҳои пардоҳтшуда ҳисобида мешаванд, ки оиди даст кашидан аз онҳо ё иҷрошавияшон созиш ба даст омадааст ё тарзи дигари қатъгардии ӯҳдадориҳо, ки он мутобики ҳамин Қонун пардоҳтшуда дониста мешавад.

## Моддаи 69. Тартиби қатъ гардидани ваколатҳои мудири беруна

Қатъ намудани идоракуни беруна боиси қатышавии ваколатҳои мудири беруна мегардад.

Агар идоракуни беруна бо созишномаи мусолиҳа ё пардохти талабҳои кредиторон ба анҷом расад, мудири беруна ичрои вазифаи худро дар доираи ҳуқуқҳои роҳбари қарздор то рӯзи таъини (интиҳоби) роҳбари нави қарздор давом медиҳад.

Ваколатҳои мақомоти дигари идоракуни қарздор ва молики амволи қарздор - шахси ҳуқуқӣ барқарор карда мешаванд.

Агар суд дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва кушодани истеҳсолоти озмуни қарор қабул намояд ва мудири озмуни шахси дигар таъин шуда бошад, мудири беруна ичрои вазифаҳояшро то рӯзи супоридани ҳуччатҳо ба мудири озмуни давом медиҳад.

## БОБИ VII. ИСТЕҲСОЛОТИ ОЗМУНИЙ

### Моддаи 70. Муқаррароти умумӣ

Аз ҷониби суд қабул гардидани ҳалнома дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор боиси кушодани истеҳсолоти озмуни мегардад.

Мӯҳлати истеҳсолоти озмуни барои субъектҳои соҳибкории хурду миёна ва дигар шахсони ҳуқуқӣ (ташкилотҳои гайритичоратӣ) то панҷ моҳ ва барои субъектҳои соҳибкории калон то 12 моҳ буда метавонад (*Қонуни ҶТ аз 19.05.2009 № 509*).

Ҳангоми зарурат мӯҳлати истеҳсолоти озмуниро суд метавонад аз мӯҳлати дар қисми дуюми моддаи мазкур пешбинишуда мӯҳлати на зиёда аз як моҳ тамдид намояд. Аз болои таъиноти судӣ дар бораи аз мӯҳлати пешбинишудаи қисми дуюми моддаи мазкур зиёдтар дароз кардани мӯҳлати истеҳсолоти озмуни шикоят кардан мумкин аст (*Қонуни ҟТ аз 19.05.2009 № 509*).

### Моддаи 71. Оқибатҳои кушодани истеҳсолоти озмуний

Аз лаҳзай аз ҷониби суд қабул гардидани ҳалнома дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва кушодани истеҳсолоти озмуни:

мӯҳлати ичрои ҳамаи ӯҳдадориҳои пулии қарздор, ҳамчунин пардохтҳои ҳатмии мӯҳлаташон гузаштаи қарздор фарорасида ҳисоб мешавад;

ҳисоб кардани ноустуворона (чаримаҳо, пеняҳо), фоизҳо ва дигар намуди мӯҷозоти молиявӣ (иқтисодӣ) нисбати ҳамаи намудҳои қарздориҳои қарздор қатъ мегардад;

мансубияти маълумот дар бораи вазъи молиявии қарздор, ки баробари категорияҳои маълумоти сирри тиҷоратӣ ҳисоб мешуданд, қатъ мегардад;

ба амалбарории аҳдҳое, ки ба чудо карда додани амволи қарздор ё додани амволи қарздор барои истифода ба шахсони сеюм вобастаанд, танҳо бо тартиби муқаррарнамудаи ҳамин боби Қонун иҷозат дода мешавад;

ҳабсҳои пештар ба амволи қарздор гузашта ва дигар маҳдудиятҳо оид ба ихтиёрдории амволи қарздор бардошта мешаванд. Гузаштани ҳабсҳои нав ба

амволи қарздор ва чорӣ намудани маҳдудиятҳо оид ба ихтиёрдории амволи қарздор иҷозат дода намешавад;

ҳама гуна талабҳо нисбати қарздор танҳо дар доираи истеҳсолоти озмуни пешниҳод мегарданд;

иҷрои ўҳдадориҳои қарздор дар ҳолатҳо ва бо тартибе, ки ҳамин боби Қонун муқаррар намудааст, иҷозат дода мешавад.

Аз рӯзи аз ҷониби суд қабул гардидаи ҳалнома дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва қушодани истеҳсолоти озмуни мақомоти идоракуни қарздор аз иҷрои вазифаҳояшон оид ба идоракуни ё ва ихтиёрдории амволи қарздор дар ҳолате дур карда мешаванд, ки агар қаблан ин гуна дур кардан ҷой надошта бошад ва ҳамчунин ваколатҳои молики амволи қарздор - шахси ҳукуқӣ қатъ мегарданд.

## Моддаи 72. Мудири озмуни

Ҳангоми қабули ҳалнома дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва қушодани истеҳсолоти озмуни суд бо тартиби барои таъини мудири беруна пешбинишуда мудири озмуниро таъин мекунад.

Бо илтимосномаи мудири озмуни, ки маҷлиси кредиторон ё кумитаи кредиторон маъқул донистааст, суд метавонад якчанд мудирони озмуниро таъин намояд. Суд вазифаҳоро байни мудирони озмуни вобаста ба мураккабии вазифаҳои иҷрошаванда, хусусият ва миқдори амволи қарздор тақсим мекунад ва доираи масъулияти ҳар қадоми онҳоро муайян месозад.

Мудири озмуни то рӯзи ба охир расидани истеҳсолоти озмуни фаъолият мекунад.

## Моддаи 73. Нашр кардани маълумот дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва қушодани истеҳсолоти озмуни

Маълумотро дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва қушодани истеҳсолоти озмуни мудири озмуни аз ҳисоби маблағҳои қарздор дар воситаҳои ахбори омма нашр менамояд.

Маълумоти нашршаванда дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва қушодани истеҳсолоти озмуни бояд инҳоро дар бар гирад:

ном ва дигар реквизитҳои қарздор, ки муфлис эътироф шудааст;

номи суде, ки пешбури парвандаи муфлишавӣ дар ихтиёри он мебошад;

санаи қабул гардидаи ҳалномаи суд дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва қушодани истеҳсолоти озмуни;

мӯҳлати муқарраршуда барои пешниҳоди талабҳои кредиторон, ки аз рӯзи нашри ин маълумот набояд аз ду моҳ кам бошад;

маълумот дар бораи мудири озмуни.

Маълумот дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва қушодани истеҳсолоти озмуни ба мудирони озмуни на дертар аз панҷ рӯзи таъин шуданашон фиристода мешавад.

## Моддаи 74. Ваколатҳои мудири озмуни

Аз рӯзи таъин шудани мудири озмуни ҳамаи ваколатҳо оид ба идоракуни қарздор, аз ҷумла ваколати ихтиёрдории амволи қарздор ба ӯ voguzor мегардад.

Дар ҳолате, ки агар ҳалнома дар бораи муфлис эътироф намудани қарздор ва кушодани истехсолоти озмуни байди ба охир расидани мушохида қабул карда шавад, ваколатҳои мақомоти идоракуни қарздор ва молики амволи қарздор аз рӯзи таъин шудани мудири озмуни қатъ мегарданд. Мақомоти идоракуни қарздор дар давоми се рӯзи байди таъин шудани мудири озмуни супоридани ҳуччатҳои муҳосибӣ ва ҳуччатҳои дигари қарздор, мӯҳр, штамп, арзишҳои моддӣ ва дигар арзишҳои қарздорро ба мудири озмуни таъмин менамоянд. Дар ҳолати аз вазифаҳои зикршуда саркашӣ намудан мақомоти идоракуни қарздор, аз ҷумла роҳбари қарздор мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Мудири озмуни аз рӯзи таъин шуданаш вазифаҳои зеринро ичро менамояд:

амволи қарздорро ба ихтиёрдорӣ қабул мекунад, инвентаризатсия намуда, арзиши амволи қарздорро муайян мекунад ва оид ба нигоҳдории онҳо тадбирҳо меандешад;

ҳолати молиявии қарздорро бевосита таҳлил менамояд ва агар дорои донишҳои маҳсус набошад, барои ин амал бо мувофиқаи кредиторон мутахассис - таҳлилгарро ҷалб менамояд (*Қонуни ҶТаз 19.05.2009 № 509*);

ба шахсони сеюме, ки аз қарздор қарздоранд, оиди рӯёнидани он мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон талаб пешниҳод мекунад;

кормандони қарздорро дар бораи аз кор озодшавии дар пешистода мутобики қонунгузории меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон хабардор мекунад;

мутобики тартиби муқарраршуда ба талабҳои пешниҳодшудаи кредиторон ба қарздор эътиroz менамояд;

дар бораи рад намудани икрои шартномаҳои қарздор арз менамояд. Рад намудани икрои шартномаҳои қарздор бо тартиби муқаррарнамудаи моддаи 57 ҳамин Қонун арз карда мешавад;

дар бораи ҷустуҷӯ, пайдо намудан ва баргардонидани амволи қарздор, ки дар ихтиёри шахсони сеюм ҳастанд, чораҳо меандешад;

ҳуччатҳои қарздорро, ки мутобики қонунгузорӣ ва дигар санадҳои ҳукуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд ҳатман нигоҳдорӣ шаванд, барои нигоҳдорӣ месупорад;

тадбирҳои дигареро, ки ҳамин Қонун пешбинӣ кардааст, меандешад.

Ҳангоми икрои ваколатҳои худ мудири озмуни дар бораи эътироф накардани аҳдои бастаи қарздор, талаб кардани амволи қарздор аз шахсони сеюм ва бекор кардани шартномаҳои бастаи қарздор даъво пешниҳод карда, амалҳои дигари пешбининамудаи қонунҳо ва дигар санадҳои ҳукуқии Ҷумҳурии Тоҷикистонро, ки ба баргардонидани амволи қарздор нигаронида шудаанд, анҷом медиҳад.

Мудири озмунӣ ҳангоми ичрои ваколатҳои худ ҳуқуқ дорад ба шахсони сеюм, ки мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи ӯҳдадориҳои қарздор бинобар оварда расонидани қарздор то ҳолати муфлисшавӣ масъулияти субсидиарӣ доранд, талабҳо пешниҳод намояд.

Ҳаҷми талабҳои номбаршуда бо назардошти фарқияти байни маблағи умумии талабҳои кредиторон ва молу мулки озмунӣ муайян карда мешавад.

Маблагҳои рӯёндашуда ба молу мулки озмунӣ ҳамроҳ карда мешаванд ва мумкин аст танҳо барои қонеъ гардонидани талабҳои кредиторон аз рӯи навбат, ки ҳамин Қонун пешбинӣ намудааст, истифода бурда шаванд.

### Моддаи 75. Муайян кардани нархи амволи қарздор

Мудири озмунӣ дар ҷараёни истехсолоти озмунӣ амволи қарздорро инвентаризатсия намуда, нархи онро муайян мекунад.

Барои анҷом додани ин кор мудири озмунӣ ҳуқуқ дорад нархгузорон ва дигар мутахассисонро бо пардоҳти музди меҳнаташон аз ҳисоби амволи қарздор ба кор ҷалб намояд, агар тартиби дигареро маҷлиси кредиторон ё кумитаи кредиторон муқаррар накарда бошад.

Дар ҳолатҳо, ки агар амволи ба фурӯшмондаи қарздор дар ҷараёни истехсолоти озмунӣ амволи гайриманқул бошад, он гоҳ амволи номбаршуда то фурӯш, бо ҷалби нархгузорони мустақил нархгузорӣ карда мешавад, агар маҷлиси кредиторон ё кумитаи кредиторон тартиби дигареро муқаррар накарда бошад.

### Моддаи 76. Молу мулки озмунӣ

Ҳамаи амволи дар лаҳзаи кушодани истехсолоти озмунӣ мавҷудбуда ва дар ҷараёни истехсолоти озмунӣ ошкоршудаи қарздор молу мулки озмуниро ташкил медиҳад.

Аз амволи қарздор, ки молу мулки озмуниро ташкил додааст, амволи аз муомилот баровардашуда, ҳуқуқҳои амволии ба шахсияти қарздор алоқамандбуда, аз ҷумла ҳуқуқҳои бо иҷозатнома (литсензия) машғул шудан ба намудҳои муайянни фаъолият асосёфта, ҳамчунин амволи дигари дар ҳамин Қонун пешбинишуда бароварда мешаванд.

Бо мақсади дуруст ба роҳ мондани баҳисобигирии амволи қарздор, ки молу мулки озмуниро ташкил медиҳад, мудири озмунӣ ҳуқуқ дорад муҳосибон, аудиторҳо ва дигар мутахассисонро ҷалб намояд.

### Моддаи 77. Амволи қарздор, ки ба молу мулки озмунӣ доҳил карда намешавад

Ҳангоми дар таркиби амволи қарздор мавҷуд будани амволе, ки аз муомилот бароварда шудааст, мудири озмунӣ молики амволи номбаршударо дар ин бора огоҳ менамояд.

Молики амволи аз муомилот баровардашуда вазифадор аст, ки дар давоми як моҳ аз рӯзи гирифтани огоҳиномаи мудири озмунӣ ин амволро қабул намояд ё онро ба шахси дигар вобаста кунад.

Дар ҳолати аз ҷониби молики амволи аз муомилот бароварда - шуда ичро накардани вазифаҳои дар қисми дуюми ҳамин модда пешбинишуда дар муддати як моҳ аз рӯзи гирифтани огоҳиномаи мудири озмуни ҳамаи харочоти нигоҳдории амволи аз муомилот баровардашуда ба зиммаи молики амволи номбаршуда гузашта мешавад.

Фонди манзилии таъиноти иҷтимоидошта, муассисаҳои бачагонаи томактабӣ ва иншиотҳои моликияти коммуналии барои минтақа ҳаётан зарурбуда бояд ба мақомоти икроияи ҳокимиияти маҳаллии даҳлдор бо тартиби пешбининамудаи қисмҳои якум, дуюм ва сеюми ҳамин модда супорида шаванд. Вазифаҳо оиди нигоҳдорӣ ва таъмини фаъолияти иншиотҳои номбаршуда ва истифодаи мақсадноки онҳо пас аз як моҳи гирифтани огоҳиномаи мудири озмуни ба зиммаи мақомоти икроияи ҳокимиияти маҳаллий гузашта мешаванд.

Иншиотҳои дар қисми чоруми ҳамин модда номбаршуда ба мақомоти икроияи ҳокимиияти маҳаллий дар ҳолатҳои воқеияшон бидуни ҳеч гуна шартҳои иловагӣ супорида мешаванд. Манбаи маблағгузорӣ барои нигоҳдории иншиотҳои зерин буҷетҳои даҳлдор мебошанд.

Шахсони мансабдори мақомоти икроияи ҳокимиияти маҳаллий барои ичро накардани муқаррароти бандҳои чорум ва панҷуми ҳамин модда мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ қашид мешаванд.

### **Моддаи 78. Аз рӯи навбат қонеъгардонии талабҳои кредиторон**

Талабҳои кредиторон аз рӯи навбати зайл қонеъ гардонида мешаванд:

дар навбати аввал талаби шаҳрвандоне, ки шаҳси ҳуқуқии барҳамдодашаванда дар назди онҳо барои расонидани зарап ба ҳаёт ва саломатиашон масъулият дорад, қонеъ гардонида мешаванд;

дар навбати дуюм пардохти кӯмакпулии аз кор рафтани ва музди кори шахсоне, ки тибқи шартномаи меҳнатӣ, аз ҷумла тибқи қарордод кор мекунанд ва пардохти подош аз рӯи шартномаҳои муаллифӣ ҳисобӣ карда мешаванд.

дар навбати сеюм - қонегардонии талабҳои кредиторон аз рӯи ӯҳдадориҳое, ки барои онҳо амволи қарздор ба ғарав гузашта шудааст;

дар навбати чорум - пӯшонидани қарз аз рӯи пардохтҳои ҳатмии ба буҷет воридшаванда ва фондҳои гайрибуҷетӣ;

дар навбати панҷум - ҳисобӣ намудани талабҳои дигар кредиторон.

### **Моддаи 79. Фурӯши амволи қарздор**

Баъди гузаронидани инвентаризатсия ва нархгузории амволи қарздор мудири озмуни ба фурӯхтани амволи номбаршуда дар савдои озод шурӯъ мекунад, агар маҷлиси кредиторон ё кумитаи кредиторон тартиби дигари фурӯши амволи қарздорро муқаррар накарда бошад.

Тартиб ва мӯҳлати фурӯши амволи қарздор бояд аз тарафи маҷлиси кредиторон ё кумитаи кредиторон маъқул доиста шавад.

Амволи қарздор, ки ба амволи қобилияти муомилотиаш маҳдудшуда мансуб аст, танҳо дар савдои пӯшида фурӯхта мешавад.

Мудири озмуни метавонад ба сифати созмондиҳандай савдо баромад намояд ё гузаронидани савдоро дар асоси шартнома ба ташкилоти маҳсусгардонидашуда супорад. Ташкилоти маҳсусгардонидашуда, ки савдоро ба роҳ мемонад, наметавонад нисбати қарздор ё мудири озмуни шахси манфиатдор бошад.

Амволи қарздор, ки дар савдои аввал фурӯхта нашудааст, дар савдоҳои минбаъда гузоншта мешавад ё аз тарафи мудири озмуни дар асоси шартномаи хариду фурӯш, ки бе гузаронидани савдо баста мешавад, фурӯхта мешавад.

### Моддаи 80. Гузашт намудан аз ҳуқуқи талаби қарздор

Мудири озмуни ҳуқуқ дорад ҳуқуқи талабҳои қарздорро дар савдои озод гузорад, агар маҷлиси кредиторон ё кумитай кредиторон тартиби дигари фурӯши (гузашт намудани) талабҳои қарздорро муқаррар накарда бошад.

Фурӯши (гузашт намудани) ҳуқуқҳои талабҳои қарздор дар савдои озод бо риояи қоидаҳои дар моддаи 62 Қонуни мазкур пешбинигардида ба амал бароварда мешавад, агар қонунҳои дигар тартиби дигареро муқаррар накарда бошанд ё аз моҳияти талабҳо тартиби дигаре барнаояд.

### Моддаи 81. Ҳисоббаробаркуни бо кредиторон

Ҳисоббаробаркуниро бо кредиторон мудири озмуни мутобиқи рӯйхати талабҳои кредиторон амалӣ менамояд.

Талабҳои кредиторон бо тартиби пешбининамудаи моддаи 55 Қонуни мазкур муқаррар карда мешавад.

Талаби ҳар як навбат баъди комилан қонсъ гардидани талаби навбати пештара қонсъ гардонида мешавад.

Маблағҳои пулии қарздор ҳангоми нокифоя буданашон байни кредиторони навбати даҳлдор мутаносибан ба ҳаҷми маблағҳои талабкардашуда, ки бояд қонсъ карда шаванд, тақсим карда мешаванд, агар Қонуни мазкур тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

Талабҳои кредитороне, ки баъди бастани рӯйхати талабҳои кредиторон изҳор гардидаанд, аз ҷумла талабҳо оиди пардохтҳои ҳатмӣ, ки баъди кушодани истеҳсолоти озмуни ба вучуд омадаанд, аз ҳисоби амволи қарздор баъди қонсъ гардонидани талабҳои кредиторони дар мӯҳлати муқарраршуда муроҷиаткарда қонсъ гардонида мешаванд.

Талабҳои кредиторони навбати якум ва дуюм, ки то анҷомдиҳии ҳисоббаробаркуни бо ҳамаи кредиторон, аз ҷумла баъди бастани рӯйхати талабҳои кредиторон изҳор шудаанд, воҷиби қонсъгардонӣ мебошанд. То комилан қонсъ гаштани талабҳои зикршуда, қонсъ гардонидани талабҳои кредиторони навбати даҳлдор боздошта мешавад. Бо ҳамин тартиб талабҳои кредиторони навбатҳои дигар, ки дар мӯҳлати муқарраршуда муроҷиат намудаанд, вале аз тарафи мудири озмуни онҳо эътироф нашудаанд ва нисбати

онҳо ҳалномаи суд дар бораи қонеъ гардониданашон қувваи қонунӣ пайдо намудааст, қонеъ гардонида мешаванд.

Талабҳои кредитороне, ки бо сабаби нокифоягии амволи қарздор қонеъ нагардидаанд, пардохтишуда дониста мешаванд. Талабҳои кредитороне, ки мудири озмуни онҳоро эътироф накардааст ва кредитор оиди онҳо ба суд бо даъво муроҷиат накардааст, инчунин талабҳое, ки қонеъ гардонидани онҳо бо ҳалномаи суд рад карда шудааст, ҳамчунин пардохтишуда дониста мешаванд.

Мудири озмуни ба рӯйхати талабҳои кредиторон дар бораи пардохт шуданашон қайдҳо мегузорад.

Кредитороне, ки талабҳои онҳо дар ҷараёни истехсолоти озмуни ба таври пурра қонеъ гардонида нашудаанд, ҳуқуқи талабпешниҳодкуни ба шахсони сеюм, ки амволи қарздорро гайриқонуни гирифтаанд, доранд. Баъди пӯшида шудани парвандаи муфлисшавӣ чунин талабро бо тартиби пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намудан мумкин аст.

### **Моддаи 82. Назорат аз болои фаъолияти мудири озмуни**

Мудири озмуни на кам аз як маротиба дар як моҳ ба кумитаи кредиторон ё маҷлиси кредиторон ҳисоботро дар бораи фаъолияти худ, иттилоотро дар бораи вазъи молиявии қарздор ва амволи вай то рӯзи кушодани истехсолоти озмуни ва дар ҷараёни истехсолоти озмуни, ҳамчунин дигар иттилооти даркориро пешниҳод мекунад.

Мудири озмуни вазифадор аст бо талаби суд ҳама гуна маълумоти ба истехсолоти озмуни тааллуқдоштаро ба вай пешниҳод намояд.

### **Моддаи 83. Аз вазифа дур намудани мудири озмуни**

Суд мудири озмуниро дар ҳолати иҷро накардан ё иҷрои номатлуби вазифаҳои ба зиммааш гузонгташуда бо илтимосномаи маҷлиси кредиторон ё кумитаи кредиторон аз вазифа дур намуда, мудири нави озмуниро таъин мекунад.

### **Моддаи 84. Ҳисоботи мудири озмуни**

Мудири озмуни баъди ба охир расидани ҳисоббаробаркуни бо кредиторон вазифадор аст, ки аз натиҷаҳои гузаронидани истехсолоти озмуни ба суд ҳисбот дихад.

Ба ҳисботи мудири озмуни замимаҳои зерин илова мегарданд:

хучҷатҳои тасдиқунандаи фурӯши амволи қарздор;

рӯйхати талабҳои кредиторон бо нишон додани ҳачми пардохтишудаи талабҳои кредиторон;

хучҷатҳое, ки пардохт шудани талабҳои кредиторонро тасдиқ менамоянд.

### **Моддаи 85. Амволи қарздор, ки пас аз пардохти талабҳои кредиторон боқӣ мондааст**

Мудири озмунӣ дар бораи амволи қарздор, ки ба фурӯш пешниҳод шуда буд, вале дар чараёни истехсолоти озмунӣ ба фурӯш нарафтааст ва ҳангоми мавҷуд набудани муроҷиати молики амволи қарздор - шахси ҳуқуқӣ, муассисони (иштирокчиёни) қарздор - шахси ҳуқуқӣ оиди ҳуқуқҳои амволиашон ба ин амвол ба мақомоти ваколатдори даҳлдор хабар мерасонад.

Мақомоти ваколатдор дар мӯҳлати на дертар аз як моҳ баъди гирифтани хабарномаи даҳлдор амволи дар қисми якуми ҳамин модда зикргаштаро ба баланс ва ҳарочоти нигоҳдории онро ба ӯҳда мегирад.

### Моддаи 86. Ба итмолрасонии истехсолоти озмунӣ

Суд баъди баррасии ҳисботи мудири озмунӣ оиди натиҷаҳои истехсолоти озмунӣ дар хусуси ба итмол расидани истехсолоти озмунӣ таъинот мебарорад.

Мудири озмунӣ бояд дар мӯҳлати 5 рӯзи корӣ аз лаҳзаи баровардани таъиноти суд оиди ба охир расидани истехсолоти озмунӣ таъиноти зикргардидаро ба мақомоте, ки бақайдигири давлатии шахсони ҳуқуқиро анҷом медиҳад, пешниҳод намояд (*Конуни ҶТ аз 19.05.2009 № 509*).

Таъиноти суд оиди ба охир расидани истехсолоти озмунӣ барои дар рӯйхати ягонаи давлатии шахсони ҳуқуқӣ даровардани қайди барҳамхӯрии қарздор асос мешавад.

Аз рӯзи дар рӯйхати ягонаи давлатии шахсони ҳуқуқӣ даровардани қайди барҳамхӯрии қарздор ваколатҳои мудири озмунӣ қатъ мегарданд, истехсолоти озмунӣ ба итмол расида ва қарздор барҳамхӯрда ҳисобида мешавад.

## БОБИ VIII. СОЗИШНОМАИ МУСОЛИҲА

### Моддаи 87. Муқаррароти умумӣ

Қарздор ва кредиторон дар ҳама марҳилаҳои баррасии парвандаи муфлисшавӣ ҳуқуқ доранд созишиномаи мусолиҳа банданд.

Қарор дар бораи бастани созишиномаи мусолиҳаро аз номи кредиторони озмунӣ маҷлиси кредиторон қабул менамояд. Қарори маҷлиси кредиторон дар бораи бастани созишиномаи мусолиҳа бо аксарияти овозҳо аз миқдори умумии кредиторони озмунӣ қабул карда мешавад ва дар ҳолате қабулишуда ҳисоб мешавад, агар ба тарафдории он ҳамаи кредитороне, ки ӯҳдадориҳояшон бо гаравмонии амволии қарздор таъминанд, овоз дода бошанд.

Қарори бастани созишиномаи мусолиҳаро аз тарафи қарздор шаҳрвандқарздор ё роҳбари қарздор, мудири беруна ё мудири озмунӣ қабул менамоянд.

Дар созишиномаи мусолиҳа иштироки шахсони сеом, ки ҳуқуқ ва ӯҳдадориҳои дар созишиномаи мусолиҳа пешбинишударо ба зимма мегиранд, иҷозат дода мешавад.

Созишиномаи мусолиҳаро бояд суд тасдиқ намояд ва дар ин бора дар таъиноти судӣ оид ба қатъ намудани парвандаи муфлисшавӣ таъкид карда

шавад. Агар созишиномаи мусолиҳа дар ҷараёни истеҳсолоти озмунӣ баста шавад, суд дар бораи тасдиқи созишиномаи мусолиҳа таъинот мебарорад.

Созишиномаи мусолиҳа барои қарздор ва кредиторони озмунӣ, ҳамчунин шахсони сеюми дар созишиномаи мусолиҳа иштироккунанда аз рӯзи тасдиқи суд эътибор дорад ва борои қарздор, кредиторони озмунӣ ва шахсони сеюми дар созишиномаи мусолиҳа ширкаткунанда ҳатмӣ мебошад.

Саркашии яктарафа аз ичрои созишиномаи мусолиҳа, ки эътибор пайдо кардааст, иҷозат дода намешавад.

### **Моддаи 88. Шакли созишиномаи мусолиҳа**

Созишиномаи мусолиҳа дар шакли ҳаттӣ баста мешавад.

Аз тарафи қарздор созишиномаи мусолиҳаро соҳибкори инфиродӣ қарздор ё роҳбари қарздор, мудири беруна ё мудири озмунӣ имзо мекунанд.

Аз номи кредиторон созишиномаи мусолиҳаро шахси аз тарафи маҷлиси кредиторон ваколатдоршуда имзо мекунад.

Агар дар созишиномаи мусолиҳа шахсони сеюм иштирок намоянд, созишиномаи мусолиҳаро аз тарафи онҳо ҳамин шахсҳо ё намояндаи онҳо имзо мекунанд.

### **Моддаи 89. Мазмуни созишиномаи мусолиҳа**

Созишиномаи мусолиҳа бояд муқарраротро дар бораи ҳаҷм, тартиб ва мӯҳлати ичрои ӯҳдадориҳои қарздор ва (ё) дар бораи қатъи ӯҳдадориҳои қарздор бо роҳи гузашт намудан, аз навқунии ӯҳдадориҳо, баҳшидани қарз ё роҳҳои дигар, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст, дар баргирад.

Созишиномаи мусолиҳа метавонад шартҳои зеринро дар бар гирад:

дар бобати дароз ё кӯтоҳ намудани мӯҳлати ичрои ӯҳдадориҳои қарздор;

дар бораи гузашт кардани ҳуқуқи талабҳои қарздор;

дар бораи ичрои ӯҳдадориҳои қарздор аз тарафи шахсони сеюм;

дар бораи кам кардани қарз;

дар бораи иваз намудани талабҳо ба саҳмияҳо;

дар бораи қонеъ гардонидани талабҳои кредиторон бо дигар воситаҳое, ки ба қонунҳо ва дигар санадҳои ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон мухолиф нестанд.

Шартҳои созишиномаи мусолиҳа барои кредиторони озмунӣ, ки дар овоздиҳӣ оиди масъалаи бастани созишиномаи мусолиҳа иштирок накардаанд ва инчунин муқобили бастани созишиномаи мусолиҳа овоз додаанд, набояд аз шартҳои кредиторони озмунии ҳамон навбат, ки ба тарафдории бастани он овоз додаанд, бадтар бошад.

### **Моддаи 90. Шартҳои тасдиқи созишиномаи мусолиҳа аз тарафи суд**

Қарздор, мудири беруна ё мудири озмунй бояд дар давоми панч рұз аз вақти бастани созишиномаи мусолиҳа ба суд дар бораи тасдиқи созишиномаи мусолиҳа ариза пешниҳод намоянд.

Ба ариза дар бораи тасдиқи созишиномаи мусолиҳа иловаҳои зерин пешниҳод карда мешаванд:

матни созишиномаи мусолиҳа;

протоколи маҷлиси кредиторон, ки оиди бастани созишиномаи мусолиҳа қарор қабул намудааст;

рӯйхати ҳамаи кредиторони озмунй бо нишон додани сурогаҳои онҳо ва маблағи қарзҳояшон;

эътирози хаттии кредиторони озмунй, ки дар овоздиҳй оиди бастани созишиномаи мусолиҳа иштирок накардаанд ё муқобили бастани созишиномаи мусолиҳа овоз додаанд.

Суд тарафҳои манфиатдорро оиди санаи баррасии ариза дар бораи тасдиқи созишиномаи мусолиҳа хабар медиҳад. Иштирок накардан шахсони хабардоршуда ба баррасии парвандаи муфлисшавӣ монеъ намешавад.

### **Моддаи 91. Оқибати тасдиқи созишиномаи мусолиҳа**

Тасдиқи созишиномаи мусолиҳа аз тарафи суд дар ҷараёни мушоҳида ё идоракунии беруна барои қатъ намудани парвандаи муфлисшавӣ асос мегардад.

Тасдиқи созишиномаи мусолиҳа аз тарафи суд дар ҷараёни идоракунии беруна барои қатъ намудани мораторияи қонеъ гардонидани талабҳои кредиторон асос мешавад.

Дар ҳолате, ки созишиномаи мусолиҳа аз тарафи суд дар ҷараёни истехсолоти озмунй тасдиқ шудааст, ҳалномаи суд оид ба муфлис эътироф намудани қарздор ва күшодани истехсолоти озмунй ичро карда намешавад.

Аз лаҳзай тасдиқи созишиномаи мусолиҳа аз тарафи суд ваколатҳои мудири мувакқатӣ, мудири беруна, мудири озмунй ба охир мерасанд.

Мудири берунӣ, мудири озмунии қарздор - шахси ҳуқуқӣ вазифаи роҳбари қарздорро то лаҳзай таъини (интихоби) роҳбари қарздор ичро мекунад.

Аз рӯзи тасдиқи созишиномаи мусолиҳа мувоғиқан шаҳрванд - қарздор ё роҳбари қарздор, мудири беруна ё мудири озмунй ба пардоҳти қарзҳои кредиторон шурӯъ мекунанд.

### **Моддаи 92. Аз тарафи суд рад намудани тасдиқи созишиномаи мусолиҳа**

Суд дар ҳолатҳои зерин ҳуқуқ дорад тасдиқи созишиномаи мусолиҳаро рад намояд:

вайрон кардани тартиби бастани созишиномаи мусолиҳа, ки ҳамин Қонун муқаррар намудааст;

риоя накардан шаклҳои созишиномаи мусолиҳа;

вайрон кардани ҳуқуқи шахсони сеюм;

мухолифати шартҳои созишномаи мусолиҳа ба қонунҳо ва дигар санадҳои меъёрии хуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Суд дар бораи рад намудани тасдиқи созишномаи мусолиҳа таъинот мебарорад, ки аз болои он шикоят кардан мумкин аст.

### **Моддаи 93. Оқибатҳои рад намудани тасдиқи созишномаи мусолиҳа**

Дар ҳолати баромадани таъиноти судӣ дар бораи рад намудани тасдиқи созишномаи мусолиҳа созишномаи мусолиҳа бастанашуда ҳисоб карда мешавад.

Таъиноти баровардаи суд дар бораи рад намудани тасдиқи созишномаи мусолиҳа барои бастани созишномаи мусолиҳаи нав монеъ шуда наметавонад.

### **Моддаи 94. Беътибор донистани созишномаи мусолиҳа**

Дар чунин ҳолатҳо бо аризаи қарздор, кредитор ё прокурор суд метавонад созишномаи мусолиҳаро беътибор гардонад:

агар созишномаи мусолиҳа шартҳое дошта бошад, ки манфиати кредиторони алоҳидаро ҳимоя ё манфиатҳо ва хуқуқҳои қонунии кредиторони дигарро поймол намояд;

агар ичрои созишномаи мусолиҳа қарздорро ба муфлишавӣ расонад;

Ҳангоми мавҷуд будани асосҳои дигари беътибор донистани аҳдҳо, ки Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст.

### **Моддаи 95. Оқибатҳои беътибор донистани созишномаи мусолиҳа**

Беътибор донистани созишномаи мусолиҳа барои аз нав шурӯъ намудани пешбурди парвандаи муфлишавӣ асос мегардад. Дар бораи аз нав шурӯъ намудани пешбурди парвандаи муфлишавӣ суд таъинот мебарорад, ки аз болои он шикоят кардан мумкин аст.

Дар ҳолати беътибор донистани созишномаи мусолиҳа талабҳои кредитороне, ки барои онҳо мӯҳлати пардохташон зиёд ё кам карда шуда буд, маблағи ҳақдорӣ ё маблағи камкардашудаи қарзҳои онҳо дар қисми қонеъ нагардидашон барқарор карда мешаванд.

Дар қисмате, ки ҳамин модда танзим накардааст, оқибатҳои беътибории аҳдҳо, ки Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ менамояд, татбиқ карда мешавад.

Дар ҳолати беътибор донистани созишномаи мусолиҳа хабар оиди аз нав пеш бурдани парвандаи муфлишавии қарздор аз тарафи суд дар воситаҳои ахбори умум аз ҳисоби қарздор нашр карда мешавад.

### **Моддаи 96. Бекоркунии созишномаи мусолиҳа**

Бекор кардани созишномаи мусолиҳаи тасдиқнамудаи суд бо маслиҳати кредиторони алоҳида ва қарздор иҷозат дода намешавад.

Бо ҳалномаи суд бекор кардани созишномаи мусолиҳа нисбат ба кредитори алоҳида боиси қатъ гардидани созишномаи мусолиҳа нисбати кредиторони дигар намегардад.

Созишномаи мусолиҳаро бо ҳалномаи суд дар ҳолате бекор кардан мумкин аст, ки қарздор шартҳои созишро нисбати талаби на кам аз се як ҳиссаи кредиторон адо накарда бошад. Дар ин ҳолат оқибатҳои пешбининамудаи моддаи 95 Қонуни мазкур татбиқ карда мешаванд.

### **Моддаи 97. Оқибатҳои ичро накардани созишномаи мусолиҳа**

Дар ҳолати аз тарафи қарздор ичро нагардидани созишномаи мусолиҳа кредиторон ҳуқуқ доранд, ки талабҳои худро дар ҳачми пешбининамудаи созишномаи мусолиҳа пешниҳод намоянд.

Дар ҳолати оғоз намудани парвандай муфлишшавӣ ҳачми талабҳои кредитороне, ки нисбаташон созишномаи мусолиҳа имзо шуда буд, аз рӯи шартҳои муайяннамудаи созишномаи мусолиҳа муайян карда мешаванд.

### **Моддаи 98. Ҷавобгарӣ барои вайрон кардани Қонуни мазкур**

Шахсони воқеӣ ва ҳукуқие, ки муқаррароти Қонуни мазкурро вайрон мекунанд, мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ қашида мешаванд.

### **Моддаи 99. Дар бораи эътибор соқит донистани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи муфлишшавии корхонаҳо"**

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи муфлишшавии корхонаҳо" аз 10 марта соли 1992 (Ахбори Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 1992, № 8, мод. 116; Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 1996, № 3, мод. 48; с. 1997, № 9, мод. 117; с. 1998, № 10. мод. 121) аз эътибор соқит дониста шавад.

### **Моддаи 100. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур**

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон Э. Рахмонов

ш. Душанбе

8 декабря соли 2003 № 46